

výroční zpráva
2020

**Úřad pro
civilní letectví**

Úvodní slovo ředitele	5
Struktura úřadu	7
Organizační struktura	8
Manažer systému řízení	9
Sekce správní a bezpečnostní	11
Odbor logistiky	12
Odbor právní	14
Odbor bezpečnostní	15
Sekce letová	19
Odbor provozu letadel	20
Odbor způsobilosti leteckého personálu	26
Sekce technická	33
Odbor certifikace a inženýringu	35
Odbor způsobilosti letadel v provozu	41
Sekce provozní	51
Odbor navigačních služeb	52
Odbor letišť a leteckých staveb	63
Odbor vnějších vztahů a speciálních činností	68

Vážené dámy, vážení pánové,

předkládáme Vám výroční zprávu v trochu jiné podobě. Uplynulý rok byl velmi odlišný od předchozích a proměnil životy nás všech. Začali jsme si vážit méně exkluzivních, ale nikoli zaručených hodnot, jako je například pohled do lidské tváře. I proto měníme styl výroční zprávy a za jednotlivými řádky můžete vidět konkrétní autory, kteří ve zkratce prezentují rok 2020.

Vyhnu se vyslovení příčiny změny běhu našich životů, na následujících stránkách o ní bude často zmínka, přesto se musím pozastavit nad onou změnou samotnou. Úřad pro civilní letectví je tím stabilizujícím prvkem, který dbá na plnění pravidel, ale měl by být i jistotou, měl by rozhodovat konzistentně, být do jisté míry předvídatelný. To byl náš cíl pro poslední rok, kdy jsme se snažili vydat pouze taková rozhodnutí a stanoviska, jejichž životnost nebude minuty či hodiny. Zároveň jsme se snažili reagovat včas a pomoci zmírnit dopady krize. Zkrátka být pevným bodem pro letectví v době, která možná bere naději a důvod na smysluplné střednědobé a možná i krátkodobé plánování.

Letectví zasáhla krize nečekaných rozměrů, bylo a je úkolem každého z nás pomoci udržet stávající úroveň bezpečnosti, na které pracovaly generace našich předchůdců. Cynický státní úředník by si mohl zamnout ruce a s brutálním poklesem pohybů by se mohl těšit na úměrně nižší počet mimořádných událostí. Všichni však z praxe víme, že neexistuje přímá úměra mezi jedním parametrem a bezpečností. Rovnice bezpečnosti je velmi komplikovaná, plná proměnných a při bližším zkoumání se nakonec ukáže, že to je soustava mnoha rovnic o mnoha neznámých, kdy občas se počítá i s iracionálními čísly.

Musím však hrdě konstatovat, že naší práce pro letectví nebylo. Změna pracovních postupů pro nás nebyla takovým oříškem, neboť kontinuálně budujeme prostředí pro elektronizaci agend a poslední den roku jsme na agendě dronů ukázali, kudy chceme kráčet. Při vyhodnocení zatížení zaměstnanců se ukázal veliký tlak našich klientů, kteří přešli na práci z domova a při vyšší vlastní kapacitě na „papíry“ nás začali předhánět a zavalovat žádostmi, reakcemi na audity. Tam, kde jsme „ušetřili“ kapacitu při absenci auditů na místě, byla vynaložena na zpracování Vašich podání. Největší část kapacity pak byla využita na řešení výjimek a hledání řešení během krize, ať už pro zajištění humanitárních letů, prodlužování platnosti kvalifikací apod.

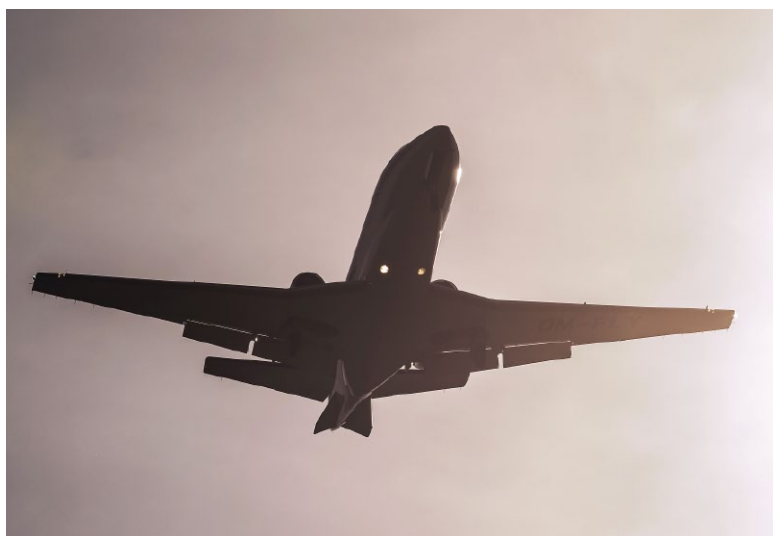
Snažím se o to, abychom byli Vašimi partnery, ostatně je to snaha i mých kolegů a kolegyní, bohužel letectví dnes není jen o fyzice a jednoduchých pravidlech, ale je z části ovlivněno celkovou situací ve společnosti a nechutí vnímat práva jiných. Bylo dobrým zvykem řešit letecké věci v letectví, stále častěji se však přesouváme do rukou moci soudní. Důvody jsou různé – nedokonalá právní úprava, honba za ziskem, bezohlednost, často neznalost, někdy však i naše pochybení.

Vězte, že jsme vždy připraveni jednat o konkrétních návrzích, naším cílem vždy bylo dohlížet nad bezpečností a to je cíl i do dalších let v souladu s naším mottem: Bezpečně a s nadhledem. Zachovejme si ten nadhled, ne vždy a vše lze vměstnat do pravidel, ale pokud jde o bezpečnost, budeme vždy ctít a vymáhat fyzikální zákony a zásady, na kterých bezpečnost českého civilního letectví stála a stojí.

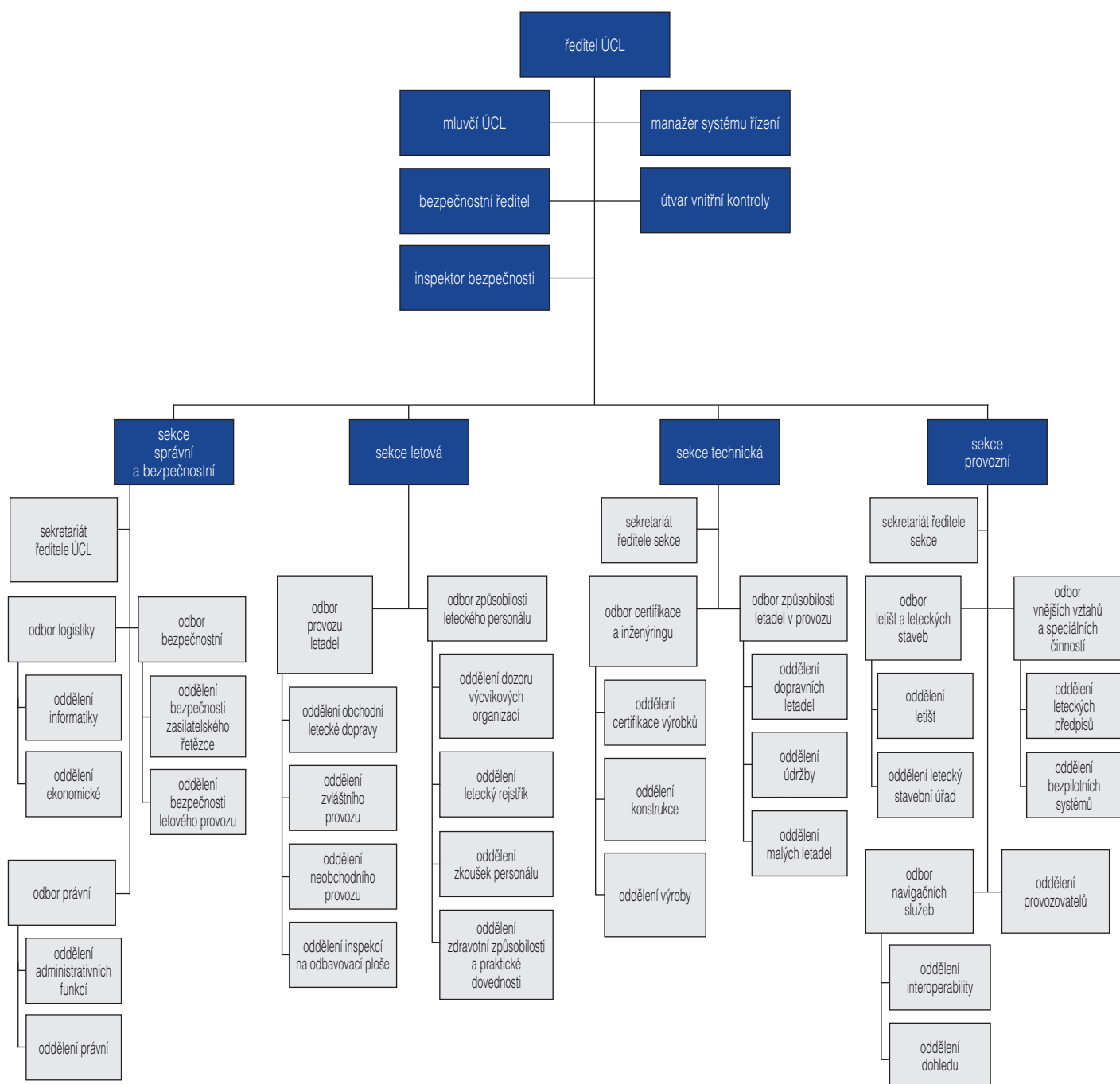
Děkuji všem svým kolegyním a kolegům za výjimečné nasazení, dále děkuji za spolupráci všem, kteří nám pomáhají plnit naše společné poslání.

David Jágr
ředitel ÚCL

Struktura úřadu

organizační struktura úřadu

Manažer systému řízení

Ing. Vladimír Nekvasil

Systém řízení ÚCL je nedílnou součástí činnosti celého Úřadu. Agendou související se správou systému řízení a s koordinací této agendy napříč Úřadem je pověřen manažer systému řízení. V roce 2020 se do činností zapojoval také inspektor bezpečnosti, jehož úlohou byla zejména koordinace kroků Úřadu s Ústavem pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod (ÚZPLN) a reakce Úřadu na notifikace událostí v civilním letectví.

Činnosti nezahrnuté v jiných částech této zprávy se týkají zejména řízení systému sledování shody, který zahrnuje také vnitřní audit, systém posuzování bezpečnostních rizik, koordinaci standardizačních aktivit Evropské komise (které jsou delegovány na EASA) a ICAO, vedení skupiny pro řešení otázek bezpečnosti (Safety Action Group) a koordinaci činností s Ústavem pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod.

Systém sledování shody

Systém sledování shody byl stejně jako další činnosti ovlivněn omezeními plynoucími z šíření COVID19. Z původně plánovaných 11 interních auditů jich proběhlo 6. Důvodem bylo kromě jiného i odložení souvisejících standardizačních kontrol EASA, kdy byl systém sledování shody nastaven na reflektování jejich termínů. Neprovedené interní audity byly naplánovány na rok 2021 s vysokou prioritou jejich provedení.

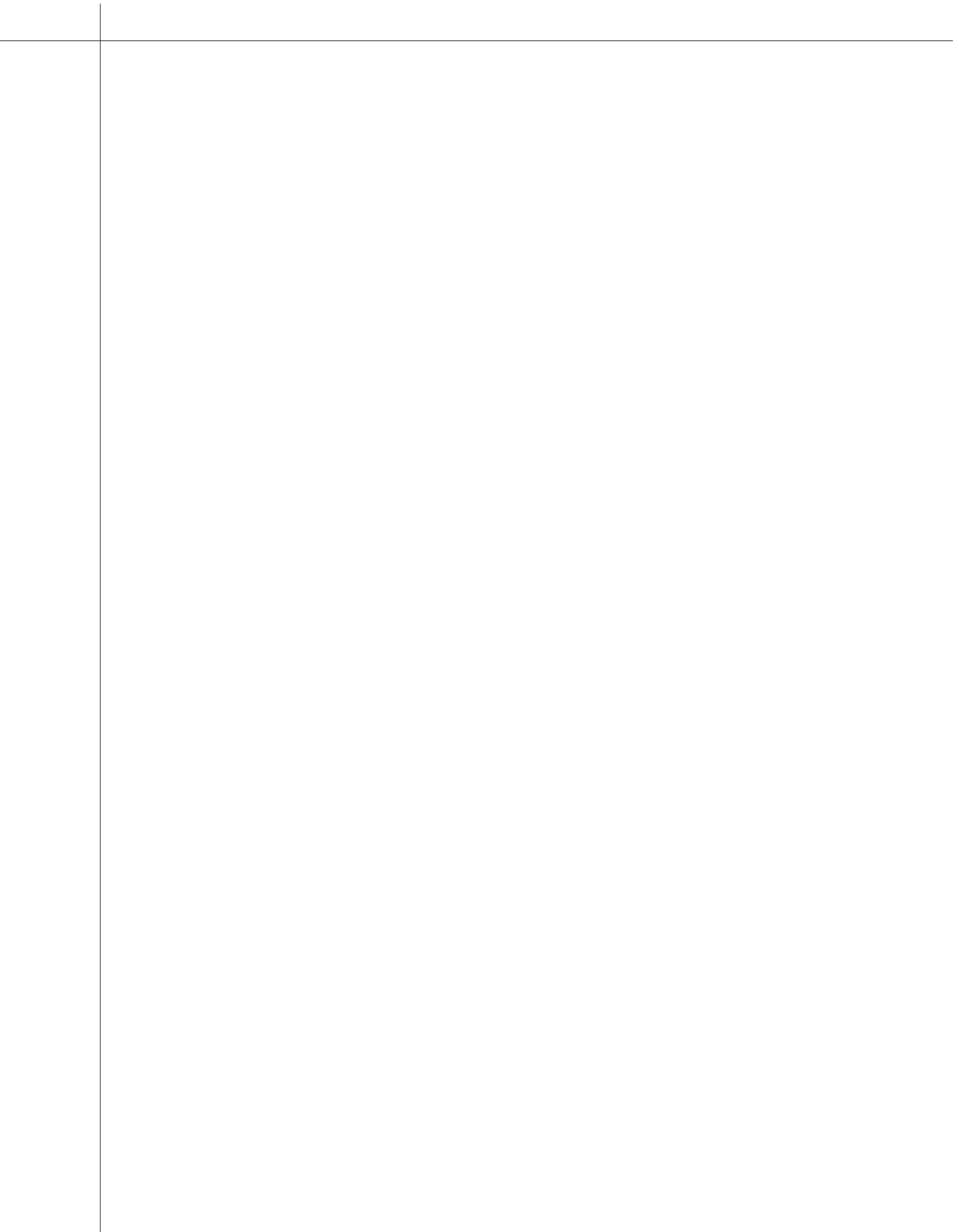
Koordinace standardizačních kontrol EASA

EASA, která byla pověřena provedením standardizačních kontrol jménem Evropské komise, uskutečnila na ÚCL v roce 2020 tři kontroly z původně plánovaných šesti. Na začátku roku proběhla standardním způsobem standardizační kontrola oblasti způsobilosti letových posádek, na podzim proběhly dvě kontroly distančně – oblast letového provozu a oblast ATM/ANS. Z pohledu ÚCL byly zajímavé zejména dvě plánované kontroly – oblast dozoru nad letišti a oblast systému řízení bezpečnosti, do které je kromě ÚCL zapojen také ÚZPLN. Obě tyto oblasti měly být podrobeny kontrole v České republice poprvé. Tyto kontroly byly vzhledem k omezením odloženy a jsou plánovány na rok 2021.

Činnosti spojené se safety

V rámci oblasti systému řízení bylo v roce 2020 posouzeno 733 událostí, ke kterým byla na základě Dohody o vzájemné koordinaci činností při šetření a prevenci nehod a incidentů v civilním letectví s ÚZPLN přijata hlášení. Posouzení se zaměřovala na riziko pro bezpečnost provozu s využitím metodologie ARMS a na identifikaci faktorů, které se v dané události vyskytly. 28 událostí bylo v rámci tohoto procesu identifikováno jako události s významným rizikem, které byly prezentovány a diskutovány v rámci k tomu zřízené pracovní skupiny pro řešení otázek bezpečnosti (Safety Action Group). Skupina byla zřízena za účelem koordinace reakce na události s přesahem mezi jednotlivé odborné domény s cílem identifikace trendů, ukazatelů a doporučení pro vedení Úřadu. Doplnuje standardní procesy spojené s řešením událostí, které jsou nastaveny na jednotlivých sekcích. Jednání skupiny SAG vzhledem k omezením plynoucím z šíření koronaviru a vzhledem k celkovému utlumení provozu a nižšímu počtu událostí proběhla v roce 2020 pouze 3.

Bohužel musela být v roce 2020 zrušena i plánovaná bezpečnostní konference, která měla navázat na úspěšné akce z let 2018 a 2019.

Sekce správní a bezpečnostní

Ředitel sekce správní a bezpečnostní

Ing. Lumír Dvořák

V minulém roce jsem dvakrát zastupoval ředitele sekce správní a bezpečnostní. Poprvé to bylo nečekaně ze dne na den, na pouhých 14 dní. Druhé zastupování bylo plánované, ovšem na třetinu ze skutečných 7 měsíců. V této funkci mne nejvíce překvapil rozsah působnosti, která se rozkládá od údržby a provozu letadel, aut a budov, přes právní oblast, ověřování spolehlivosti a podatelnu až po personalistiku, ekonomickou oblast nebo kybernetickou bezpečnost. Také včetně mé ochrany před protiprávními činy.

Vzhledem k tomuto rozsahu, když jsem na této pozici pochopil fungování a problémy jedné oblasti, objevilo se něco jiného, ještě složitějšího. Ale také díky tomu jsem se seznámil s činností ÚCL, s jeho jednotlivými osobami, součástmi a procesy. U těch lidí – zaměstnanců ÚCL mne obvykle v dobrém smyslu překvapila jejich ochota, snaha o zlepšení a vylepšení jejich práce a naší spolupráce.

Nebyl to jednoduchý rok, ale těší mne pokrok, kterého jsme v této sekci dosáhli přes všechny překážky, které nám nachystal. Toho jsme dosáhli především díky přístupu mých kolegů a kolegyň, kteří se na naší činnosti podíleli. A doufám, že s novým vedením sekce budeme ve vylepšování naší společné práce dále pokračovat.

Odbor logistiky (LOG)

Ředitelka odboru logistiky

Mgr. Božena Konvalinková

Odbor logistiky se díky svému rozsáhlému portfoliu v průběhu roku 2020 zabýval širokým spektrem úkolů. Značná různorodost zaměření vyplývá z jeho postavení ve struktuře Úřadu pro civilní letectví, kdy jeho primárním úkolem je zajištění bezproblémového chodu Úřadu a vytváření podmínek pro výkon odborných činností v oblasti civilního letectví. Aktivita odboru logistiky směřovaly zejména do oblastí personální, ekonomické, materiálně technické a v neposlední řadě do oblastí informační a komunikační. Součástí jeho působnosti je i správa specifických agend jako např. problematika základních registrů, rovných příležitostí, protikorupční politika či problematika prevence nežádoucího chování personálu.

Za stěžejní v oblasti personálního zajištění chodu Úřadu v roce 2020 považuji přípravu a vlastní implementaci nového personálního systému, kdy díky vysokému úsilí malého okruhu zaměstnanců byl nový personální systém, při zachování standardního výkonu personálních činností, uveden do plného provozu v souladu s harmonogramem stanoveným řídicím orgánem Ministerstvem dopravy. Na tomto úkolu se kromě zaměstnanců odboru logistiky zabezpečujících personální agendu podíleli i jejich kolegové z oddělení informatiky. V důsledku ekonomického útlumu v oblasti civilního letectví v ČR došlo v roce 2020 ke značnému nárůstu zájmu civilní odborné veřejnosti o účast ve výběrových řízeních na obsazení volných služebních míst a tím i ke snížení počtu dlouhodobě neobsazených odborných pozic napříč jednotlivými sekcemi. Zvýšené nároky tak byly kladeny zejména na zaměstnankyně zajišťující organizačně-technické a administrativní zabezpečení výběrových řízení a řízení ve věcech služebního poměru vedených v souladu se zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů. Nezanedbatelnou část svého úsilí věnoval odbor logistiky i zpracovávání podkladů do výročních zpráv ve věci státní služby dle jednotlivých oblastí a rezortních vyhodnocení za rok 2019 průřezově za další spravované agendy. V oblasti pořizování majetku, správy a jeho údržby byla činnost odboru zaměřena zejména na provozní zajištění chodu Úřadu, přičemž běžné aktivity v oblasti realizace veřejných zakázek malého rozsahu byly ovlivněny zejména pořizováním ochranných prostředků a zdravotnického materiálu primárně určeného k ochraně zdraví zaměstnanců proti šíření COVID-19. Dále došlo v souladu se strategií vlády ČR k navýšení počtu komodit, které Úřad pořizuje v rámci centrálních nákupů státu a v rámci rezortního centrálního zadávání.

Závěrem doufám, že rok 2021 přinese, alespoň ve své druhé polovině, návrat „normálního“ pracovního života a obnovení optimálních podmínek pro činnost celého odboru.

Oddělení ekonomické (OE)

Vedoucí oddělení ekonomického

Rosina Malá

Oddělení ekonomické v roce 2020 plnilo standardní úkoly vyplývající z právních a vnitřních předpisů upravující oblast rozpočtovou, účetní a evidence majetku. Za významný posun ve zvyšování kvality poskytovaných služeb klientům Úřadu považují zejména zřízení pokladního terminálu pro bezhotovostní platby správních poplatků, kdy díky aktivnímu přístupu našeho oddělení došlo k naplnění tohoto dlouhodobého cíle. O vhodnosti a účelnosti zřízení tohoto platebního terminálu nás přesvědčili i klienti z řad letecké veřejnosti, kteří jeho prostřednictvím za období 6 měsíců uhradili správní poplatky ve výši cca 750.000,- Kč. Ekonomický útlum v oblasti civilního letectví nás v roce 2020 významně ovlivnil i při plnění ukazatelů schváleného rozpočtu ÚCL na rok 2020, a to zejména v oblasti příjmů. Úřad pro civilní letectví byl nucen přijmout preventivní opatření v důsledku výpadku příjmů poměrně části poplatků za letové a navigační služby hrazených uživateli vzdušného prostoru, kterých je jako dozorový orgán v oblasti ATM/ANS ve smyslu zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů a prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/317, příjemcem. Díky věcné argumentaci Úřadu pro civilní letectví a faktické nepředpokladatelné razantní změně vývoje letecké dopravy v roce 2020 vyhovělo Ministerstvo dopravy naší žádosti o snížení rozpočtovaných příjmů, které nemohly být reálně naplněny. Ačkoli jsou výsledky činnosti oddělení navenek málo viditelné, skrývá se za nimi velké úsilí všech zaměstnankyň oddělení zajistit bezproblémový chod Úřadu v ekonomické oblasti.

Oddělení informatiky (IT)

Vedoucí oddělení informatiky

Petr Švestka

Činnost oddělení informatiky je zaměřena především na správu IT infrastruktury ÚCL a správu vlastních zařízení a systémů. V roce 2020 se oddělení zaměřilo na obnovu stávající IT infrastruktury s cílem zvýšit její rychlost a bezpečnost, obměnit technicky zastaralé a nevyhovující prvky a v konečném důsledku zvýšit i uživatelský komfort zaměstnanců i klientů Úřadu. Díky těmto úpravám jsme schopni například zajistit nenarušení probíhajících zkoušek leteckého personálu při výpadku proudu nebo posílit stabilitu serverů pro podporu webových aplikací a portálů informačního systému ÚCL. Aktivita oddělení v roce 2020 byly zaměřeny i na rozšíření informačního systému ÚCL o tři zcela nové moduly, a to konkrétně moduly Kompenzace, Drony a CADOC. Modul Kompenzace komplexně a plně elektronicky řeší celý proces vyřizování stížností cestujících dle Nařízení ES 261/2004 a modul Drony reaguje na nařízení EU 2019/945 o zřízení registru bezpilotních prostředků. I u modulu Drony je celý proces registrace a provádění zkoušek veden pouze elektronicky a pracuje v novém webovém prostředí umožňujícím rychlejší zpracování dat a vzdálený přístup. Oba tyto moduly poskytují vysoký uživatelský komfort klientům a zjednodušují tak komunikaci s Úřadem. Třetím modulem je CADOC, který slouží jako podpůrný prostředek pro zefektivnění dohledu nad realizací změn u poskytovatelů letových navigačních služeb a dalších organizací ve smyslu prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373. V neposlední řadě naše oddělení v důsledku pandemické situace zajistilo již v prvním týdnu vyhlášených protiepidemických opatření vlastní prostředek pro videokonferenci (meet.caa.cz) a zabezpečený přístup zaměstnancům do pošty ÚCL. Současně byly využity i nástroje k výraznému zvýšení IT bezpečnosti v reakci na nárůst rizika napadení infrastruktury a používaných zařízení. Za faktické ocenění naší práce považujeme i úspěšnou detekci napadení sítě ÚCL kryptovirem, po jehož objevení jsme přistoupili k dalšímu zpřísnění bezpečnostních zásad při používání IT zařízení.

Odbor právní (ODP)

Ředitelka odboru právního

JUDr. Kateřina Havlíková, LL.M.

Odbor právní byl v průběhu roku 2020 vystaven nebývale velkému zájmu ze strany veřejnosti. Oddělení administrativních funkcí zpracovalo více než 10 000 žádostí o ověření spolehlivosti, neboť v roce 2020 vypršela platnost všem dokladům o ověření spolehlivosti, které byly poprvé vydány v roce 2015 s platností na pět let. Velkou novinkou v oblasti zpracování žádostí o ověření spolehlivosti byl především přesun této agendy do plně elektronického systému, což umožnilo zpracování neobvykle vysokého počtu žádostí bez jakýchkoliv komplikací nebo průtahů v řízení. Významný podíl na hladkém průběhu vyřizování žádostí o ověření spolehlivosti mělo i vysoké pracovní nasazení všech zaměstnankyň oddělení v průběhu roku. Oddělení administrativních funkcí navíc v průběhu roku 2020 organizačně zajistilo skartaci značného množství dokumentů leteckého rejstříku. Cílem do roku 2021 je navázat na množství zpracovaných žádostí o ověření spolehlivosti, připravit stabilní a funkční zázemí pro navrhovanou změnu legislativy v této oblasti do budoucna a pokročit v oblasti vedení elektronické spisové služby.

Oddělení právní v roce 2020 rovněž vynaložilo nebývalé úsilí k tomu, aby průběžně poskytovalo právní poradenství v situacích, které lze považovat z hlediska práva civilního letectví za krajně nestandardní. Obdobně jako tomu bylo u žádostí o ověření spolehlivosti, i agenda vyřizování žádostí cestujících o náhrady škod podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 byla od března roku 2020 plně elektronizována. Elektronický systém zpracování žádostí o náhradu škody umožňuje Úřadu především okamžitě reagovat na přijatou žádost cestujících o náhradu škody a zároveň zajišťuje pružnější způsob vyřizování žádostí. Vlivem celkového poklesu letecké dopravy v průběhu roku 2020 však došlo ke snížení platební schopnosti některých leteckých dopravců, což bylo třeba zohlednit také v rámci vyřizování žádostí o náhrady škod.

Pevně věřím, že v roce 2021 odbor právní naváže na hladký průběh výkonu svých agend a bude nadále plnit svoji roli směrem k veřejnosti, ale i uvnitř Úřadu.

Oddělení administrativních funkcí (OAF)

Vedoucí oddělení administrativních funkcí

Ing. Gabriela Gabrišová

Oddělení administrativních funkcí je zodpovědné za agendu ověřování spolehlivosti, chod podatelny Úřadu, vedení elektronické spisové služby a v neposlední řadě i archivaci a skartaci dokumentů. Ověřování spolehlivosti, které představuje stěžejní činnost tohoto oddělení prováděnou podle § 85e a násl. zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví, zaznamenalo během roku 2020 výrazný nárůst přijatých žádostí vzhledem k obnově dokladů spolehlivosti s platností končící v tomto roce. Vlivem elektronizace systému zpracování žádostí, a po překonání větších či menších problémů z toho vyplývajících, jsme zajistili plynulý průběh této agendy. V roce 2020 jsme přijali 10 820 žádostí o ověření spolehlivosti a vystavili 10 795 dokladů. Z důvodů neformálních nedostatků bylo zastaveno 5 správních řízení. ÚCL rozhodl o nespolehlivosti z důvodu nesplnění zákonných požadavků o bezúhonnosti v 75 případech a z důvodu vyslovení nedůvěry ze strany Policie ČR v 37 případech.

Vzhledem k omezení úředních hodin Úřadu zapříčiněné pandemickou situací se veškeré agendy oddělení ubíraly směrem k elektronické komunikaci či písemné podobě vyřizování požadavků.

Oddělení právní (OP)

Vedoucí oddělení právního

Mgr. Anna Zástěrová

Činnost oddělení právního lze rozdělit na právní podporu poskytovanou jednotlivým oddělením Úřadu a na agendu vyřizování stížností na porušení nařízení (ES) č. 261/2004 a (ES) č. 1107/2006. Právní podporou poskytovanou jednotlivým oddělením Úřadu se rozumí především tvorba právních stanovisek z nejrůznějších oblastí práva, zadávání vybraných veřejných zakázek a související právní poradenství, účast na státních kontrolách, spoluúčast při vedení správních a přestupkových řízení, revize dokumentů a poskytování interních školení zaměstnancům Úřadu. Co se agendy vyřizování stížností na porušení shora uvedeného nařízení (ES) č. 261/2004 týče, tato byla v loňském roce plně zautomatizována. Cílem oddělení právního pro rok 2021 je tuto administrativu maximálně zefektivnit a využívat potenciálu elektronizace také pro vedení přestupkových řízení s leteckými dopravci, což v konečném důsledku povede k rychlému vyřizování stížností ve prospěch cestujících v letecké dopravě. Jedná se o logický krok směřující k zajištění řádného výkonu státní správy, vzhledem k tomu, o jak administrativně a časově náročnou agendu se jedná. Ze statistických údajů je nutné zmínit zejm. počet zaevidovaných stížností na porušení nařízení (ES) č. 261/2004, tj. 1 647 stížností, a počet zahájených přestupkových řízení na porušení shora uvedeného nařízení, tj. 43 řízení. V 19 případech byly pravomocně uděleny pokuty v celkové výši 1 210 000 Kč. Státní dozor nad dodržováním nařízení (ES) č. 261/2004 a (ES) č. 1107/2006 nebyl v roce 2020 oproti plánům realizován, a to z důvodu protipandemických opatření.

Odbor bezpečnostní (SEC)

Ředitel odboru bezpečnostního

Ing. Lumír Dvořák

Činnost odboru bezpečnostního, který zajišťuje výkon státního dozoru na úseku ochrany civilního letectví před protiprávními činy u subjektů uplatňující normy ochrany civilního letectví před protiprávními činy, byla v roce 2020 ovlivněna pandemií Covid-19. Přesto se podařilo splnit většinu plánovaných úkolů a požadavků.

V oblasti kontrolní činnosti byl rozsahem a náročností na prvním místě audit Letiště Praha, a. s., který se i přes podmínky při utlumení provozu podařilo provést a ukončit.

V průběhu roku byl aktualizován Národní bezpečnostní program ochrany civilního letectví České republiky před protiprávními činy a Národní program bezpečnostního výcviku v civilním letectví České republiky.

Bohužel se nepodařilo prosadit novelizaci národní legislativy v oblasti ochrany před protiprávními činy, což by upřesnilo nejenom naši činnost, ale i zároveň reagovalo na vývoj v této oblasti.

Doufám, že v roce 2021 se i přes problémy, které zasáhly oblast civilního letectví, podaří navýšit úroveň bezpečnosti jak v leteckém provozu, tak i v dopravě leteckých nákladů.

Oddělení bezpečnosti letového provozu (OBP)

Vedoucí oddělení bezpečnosti letového provozu

Ing. Tadeáš Michalka

V roce 2020 bylo hlavní kontrolní činností v rámci odboru bezpečnostního podrobení dlouhodobě plánovaného auditu v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy provozovatele největšího mezinárodního letiště v České republice, jehož provedení vyplývá z požadavků evropských právních předpisů. Dále byla kontrolní činnost zaměřena na národní a zahraniční letecké dopravce, schválené dodavatele palubních zásob a známé dodavatele letištních dodávek. Vzhledem k pandemii Covid-19 byla kontrolní činnost odboru bezpečnostního prováděna v souladu s protiepidemiologickými opatřeními a nařízeními vlády.

V roce 2020 byl proveden audit, inspekce a testy na provozovatele letišť zaměřené na ochranu civilního letectví před protiprávními činy, zejména na dodržování postupů uvedených v bezpečnostních programech provozovatelů letišť v souladu s požadavky národní a evropské legislativy. Kontrolní činnost byla zaměřena zejména na oblast týkající se detekční kontroly cestujících a jejich kabinových zavazadel, detekční kontrolu osob jiných než cestujících a jimi vnášených předmětů, kontrolu vozidel, kontrolu vstupu a detekční kontrolu zapsaných zavazadel.

V roce 2020 byly provedeny inspekce a testy na národní a zahraniční letecké dopravce zaměřené na dodržování postupů uvedených v bezpečnostních programech leteckých dopravců v souladu s platnou legislativou pro bezpečnostní prohlídky letadel, poštu a materiály leteckých dopravců a ochranu letadel.

V roce 2020 byly provedeny audity a inspekce na schválené dodavatele palubních zásob, jejichž účelem bylo zjištění správnosti nastavených procesů uvedených v bezpečnostních programech v souladu s legislativními požadavky v rámci ochrany civilního letectví před protiprávními činy. Na základě provedených auditů byly subjektem prodlouženy platnosti statusů v EU databázi dodavatelského řetězce.

Jednotlivé počty auditů, inspekcí a testů, které byly provedeny za účelem zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy, jsou uvedeny v tabulce č. 1 níže.

Tabulka č. 1

Subjekt	Audit	Inspekce	Testy	Správní řízení
Letiště	1	5	233	2
Letecký dopravce	-	17	57	-
Schválený dodavatel palubních zásob	2	1	-	-
Známy dodavatel letištních dodávek	-	1	-	-

Zdroj: vlastní zpracování

Nedostatky zjištěné během kontrolní činnosti neměly zásadní vliv na ochranu civilního letectví před protiprávními činy a nedošlo tak závažným způsobem k ohrožení civilního letectví.

Přestupky v oblasti ochrany civilního letectví

V roce 2020 bylo ze strany odboru bezpečnostního Úřadu pro civilní letectví vedeno přestupkové řízení dle zákona č. 49/1997 Sb., proti právnické osobě celkem ve dvou případech a to v následujících případech (viz níže). Obě přestupková řízení byla úspěšně ukončena.

Podněty dle zákona č. 255/2012 Sb., kontrolní řád:

- § 15 odst. 1a, nesplnění některé z povinností uložené dle § 10 odst. 2 – 1 případ

Přestupkové správní řízení dle zákona č. 49/1997 Sb.:

- § 93a odst. 2 písm. b) bod 1 leteckého zákona provozovatel letiště nebo jako letecký dopravce v rozporu s § 85p odst. 1 nezajistí provádění detekční kontroly cestujících, kabinových a zapsaných zavazadel – 1 případ

Oddělení bezpečnosti zasilatelského řetězce (OBC)

Vedoucí oddělení bezpečnosti zasilatelského řetězce

Ing. Lucie Ferfecká

V loňském roce bylo provedeno u subjektů spadajících do správy oddělení bezpečnosti zasilatelského řetězce odboru bezpečnostního sekce správní a bezpečnostní Úřadu pro civilní letectví (dále jen „OBC“) celkem **17 inspekci** (z toho inspekci základních bylo 15 a inspekce následné byly 2), **3 bezpečnostní testy** a **18 ověření na místě**. Dále byly v roce 2020 provedeny 2 kontroly školitelů vykázané jako inspekce fyzických osob s povolením k výkonu činnosti provádění odborných příprav v požadovaném rozsahu.

Subjekty spadajícími do agendy OBC jsou schválení agenti, známí odesílatelé, dopravci zásilek, letečtí dopravci přepravující náklad a poštu z třetích zemí do EU a školitelé.

Typy subjektů, kontrolované kapitoly a hodnocení jednotlivých kontrolovaných kapitol subjektů podrobených výkonu státního dozoru oddělením OBC blíže popisují následující tabulky, které doplňuje graf správních a přeštokových řízení.

Tabulka č. 2: **Tabulka kontrol – Inspekce**

Typ subjektu	Schválený agent (RA)	Znamý odesílatel (KC)	Školitel
Množství kontrolovaných subjektů	11	6	2
Správní řízení (počet)	4	2	0
Kontrolované kapitoly	Hodnocení*	Hodnocení*	Hodnocení*
Vnitřní kontrola kvality	2**	3**	N/A
6.1	2**	3**	N/A
6.2	2**	N/A	N/A
6.3	1**	N/A	N/A
6.4	N/A	1**	N/A
6.5	N/A	N/A	N/A
6.6	1**	1**	N/A
6.7	1**	N/A	N/A
6.8	N/A	N/A	N/A
11.1	1**	1**	1**
11.2	1**	2**	1**
11.3	2**	2**	1**
11.4	2**	3**	1**
11.5	N/C	N/C	1**
11.6	N/A	N/A	N/A

Zdroj: vlastní zpracování

* Stupnice hodnocených kapitol: 1 – Plně vyhovující; 2 – Vyhovující ale vyžaduje zlepšení; 3 – Nevhovující; 4 – Nevhovující se zásadními nedostatky; N/A – není aplikováno; N/C – nebylo potvrzeno

** Tabulka obsahuje průměrnou hodnotu hodnocení kontrolované kapitoly

Tabulka č. 3: **Tabulka kontrol – Bezpečnostní testy**

Typ subjektu	Schválený agent (RA)	Známý odesílatel (KC)
Množství kontrolovaných subjektů	2	0
Správní řízení (počet)	2	0
Kontrolované kapitoly	Hodnocení*	Hodnocení*
6.2	N/C	N/C
6.6	1**	N/C

Zdroj: vlastní zpracování

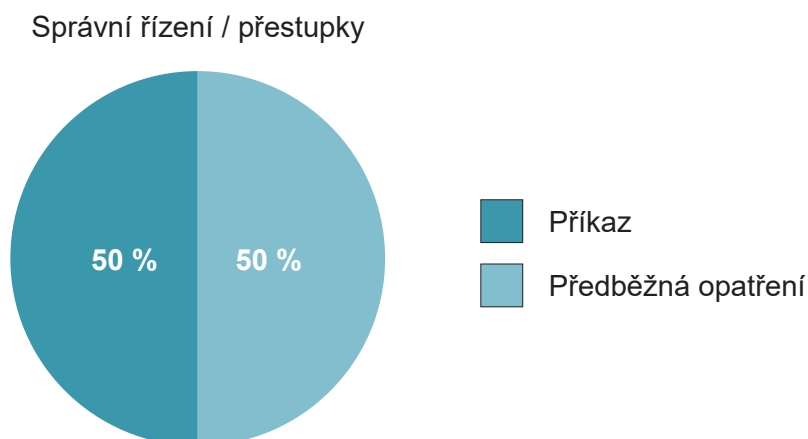
* Stupnice hodnocených kapitol: 1 – Plně vyhovující; 2 – Vyhovující ale vyžaduje zlepšení; 3 – Nevhovující; 4 – Nevhovující se zásadními nedostatky; N/A – není aplikováno; N/C – nebylo potvrzeno

** Tabulka obsahuje průměrnou hodnotu hodnocení kontrolované kapitoly

Správní řízení a přestupky v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy

Co se problematiky správních a přestupkových řízení týče, tak OBC v roce 2020 vedl taková řízení s 6-ti subjekty a to vzhledem k nedostatkům zjištěným během výkonu státního dozoru neboli kontrolních činností a vzhledem ke způsobu závažnosti z těchto nedostatků vyplývajících. Zejména se jednalo o předběžné opatření vztahující se k pozastavení výkonu činnosti subjektů a ve 3 případech šlo o přestupky s uložením pokuty za nedodržení přijatých bezpečnostních opatření při výkonu činnosti subjektů podílejících se na ochraně civilního letectví před protiprávními činy. Částky za uložené přestupky byly ukládány ve výši od 10 000,- Kč do 100 000,- Kč a to plně v souladu s kontrolním řádem, správním řádem, zákonem o přestupcích a zákonem o civilním letectví v platném znění.

Graf č. 5: **Graf správních řízení a přestupků**

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr OBC: Výhled na rok 2021

OBC v roce 2021 plánuje provést 3 audity, 38 inspekci a 17 bezpečnostních testů. Vzhledem k počtu subjektů, kterým v roce 2021 končí platnost statusů je na rok 2021 naplánováno provedení 13-ti ověření na místě. Co se počtu plánovaných kontrol týče, je výhled na reálné splnění tohoto plánu, i co se vzhledem k množství auditorů odboru bezpečnostního týče, pozitivní a to i vzhledem ke stále probíhající fluktuaci zaměstnanců odboru bezpečnostního sekce správní a bezpečnostní Úřadu pro civilní letectví.

Sekce letová

Ředitel sekce letové

Ing. Pavel Matoušek

Sekce letová (SL) pokračovala v roce 2020 ve výkonu státního dozoru a státní správy nad provozem letadel a licencováním leteckého personálu včetně evidence letadel a leteckého personálu na leteckém rejstříku v souladu příslušnou legislativou EU a ČR. Ve svém příspěvku bych chtěl připomenout, že stále dozorujeme provoz letadel typově převedených pod správu EASA a provoz letadel annexovaných, které zůstávají pod národní legislativou. I když často z mé strany musím vznést kritiku na stranu legislativy EU, jak je pro leteckou veřejnost složitá, zejména pro menší organizace, je třeba vnímat, že dnes už tato legislativa je v podstatě kompletní. Máme platná nařízení EU pokrývající provoz jednotlivých kategorií letadel, což v národní legislativě není. Jsou jasně vymezené možnosti, jak provozovat letadla za úplaty včetně seznamovacích letů a jsou dána pravidla, jak létat soukromě, případně se rozdělit o sdílené náklady na let s přáteli, příbuznými či kolegy. V tomto ohledu je základní úkol sekce letové zajistit správnou aplikaci těchto nařízení, ale i snažit se poskytnout v rámci personálních možností provozovatelům pomocnou radu pro správné pochopení nových pravidel. Jak se to sekci letové dařilo ve složitém roce 2020, je detailněji popsáno mými kolegy-představenými jednotlivých útvarů sekce.

Odbor provozu letadel (OPL)

Ředitel odboru provozu letadel

Ing. Jan Šikýř

Odbor provozu letadel měl v průběhu roku 2020 i nadále pokračovat v provádění státního dozoru nad posádkami a provozovateli obchodní letecké dopravy, neobchodního a zvláštního provozu v souladu s nařízením (EU) 2018/1139 a příslušnými přílohami k nařízení Komise (EU) č. 965/2012. Dále v souladu s touto legislativou měl provádět i dozor nad letadly přistávajícími na území České republiky v rámci EU Ramp Inspection Programme. Veškeré tyto činnosti byly však významně ovlivněny, jak bude zjevné z dalších odstavců, pandemií COVID 19. Tato pandemie postavila vedoucí pracovníky a inspektory OPL před nové výzvy, že dne na den byl kvůli celostátním pandemickým opatřením program dozoru zcela rozbourán, musely se změnit termíny plánovaných kontrol a počínající krize civilního letectví snížila významně i počet letadel, která na území České republiky přistávala, anebo z ní odlétala a tím prakticky zanikl program kontrol na odbavovací ploše (EU Ramp Inspection Programme). Inspektoři se museli naučit nový styl práce, jelikož byli „nuceni“ pracovat z domova bez přístupu k podkladům a pracovním nástrojům, které běžně používají při práci na ÚCL. I když nás fenomén COVID 19 významným způsobem ovlivnil, podařilo se program dozoru díky nasazení inspektorů OPL splnit na 95 % a počet kontrol přeplánovaných do dalšího auditního cyklu byl zanedbatelný. Posuzování žádostí provozovatelů letadel bylo řešeno také standardním způsobem. Krize v letectví, která provázela celý rok 2020, měla i jeden pozitivní dopad na OPL – na konci roku 2020 bylo na OPL pouze jedno neobsazené místo. Z předchozích hubených let, kdy do výběrových řízení přišla sotva jedna obálka, měly výběrové komise nyní k dispozici i 18 kandidátů na jedno neobsazené místo. I když nám krize svým způsobem pomohla v řešení personální situace a naučila nás spoustu nových věcí a přístupů, věříme, že nebude trvat dlouho a průmysl letecké dopravy se brzo postaví zase na nohy.

Oddělení obchodní letecké dopravy (OOLD)

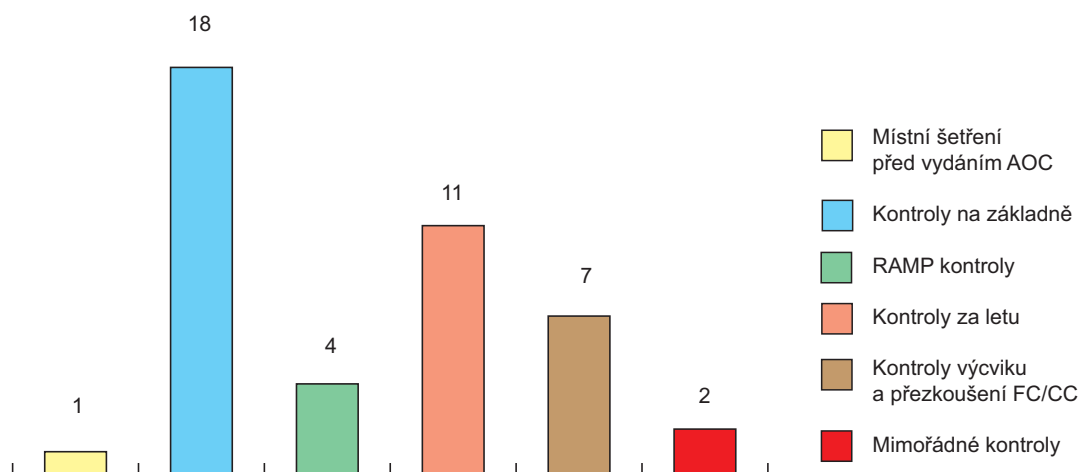
Vedoucí oddělení obchodní letecké dopravy

Ing. Vladimír Soldán, PhD.

Oddělení obchodní letecké dopravy (OOLD) čelilo v minulých letech nedostatku odborných pracovníků na pozicích inspektorů, který byl částečně způsoben stabilní situací v leteckém průmyslu, a tedy nižším zájmem leteckých odborníků pracovat ve státním sektoru. Přetrvávající pandemie způsobená nemocí COVID 19 však významně snížila leteckou dopravu, a tím došlo také k uvolnění mnoha pracovních míst u leteckých společností nebo podniků působících v leteckém průmyslu. Tato situace umožnila během roku 2020 volná pracovní místa inspektorů obsadit a tím personálně zajistit chod a činnost OOLD.

Činnost inspektorů OOLD byla v roce 2020 zaměřena zejména na provádění nepřetržitého dozoru u provozovatelů obchodní letecké dopravy (OLD) v souladu se zákonem o civilním letectví č. 49/1997 Sb., kontrolním řádem č. 255/2012 Sb. a příručkou inspektora OLD, zpracovanou podle nařízení (EU) č. 965/2012 a osvědčování nových provozovatelů OLD. Veškerá činnost inspektorů OLD je řízena interními směrnicemi, které vycházejí z požadavků výše jmenovaného nařízení. V současné době eviduje OOLD celkem dvacet dva provozovatelů OLD a čtyři žadatele, kteří dohromady provozují sedmnáct typů letadel. Během roku 2020 bylo provedeno OOLD celkem 49 kontrol u 18 provozovatelů OLD. Počet provedených kontrol byl oproti roku 2019 mírně nižší, což bylo způsobeno významným poklesem leteckého provozu v důsledku déletrvající pandemie způsobené onemocněním COVID 19. Následkem vládních opatření byly také dotčeny výcviky letového personálu, což na základě žádostí provozovatelů řešilo OOLD udělováním výjimek dle článku 71 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/1139.

Přehled kontrol u provozovatelů OLD dle zaměření

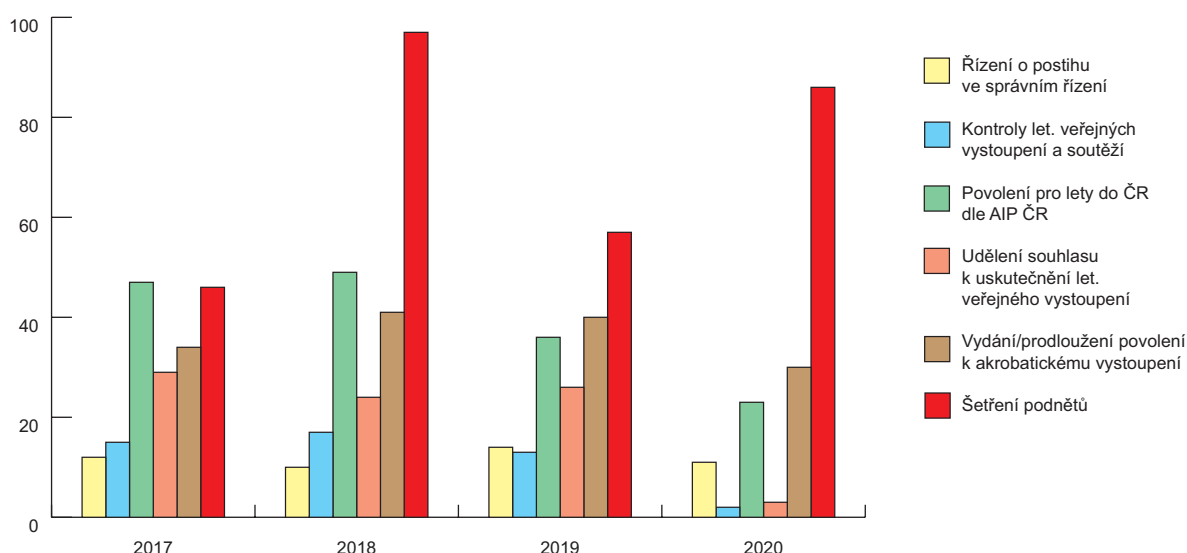
Oddělení neobchodního provozu (ONP)

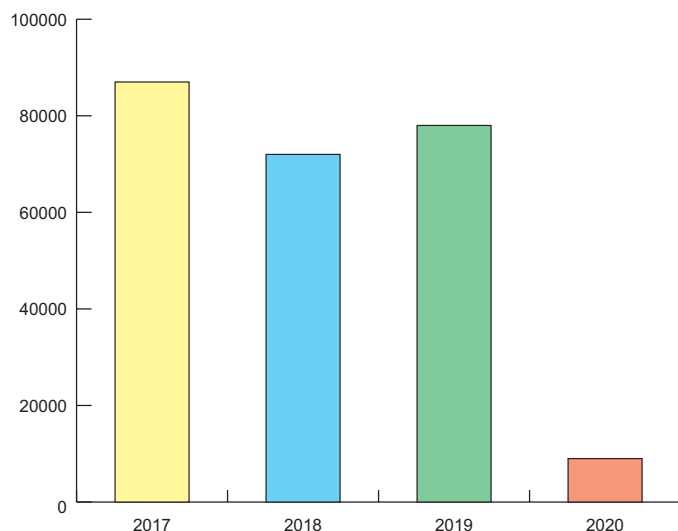
Vedoucí oddělení neobchodního provozu

Ing. Václav Tošnar

Hlavní náplní oddělení ONP je vykonávat státní dozor v civilním letectví zejména nad provozem civilních letadel provozovatelů neobchodního provozu se složitými motorovými letadly (NCC), provozovatelů neobchodního provozu prováděného jiným než složitým motorovým letadlem (NCO), užíváním letadel pro rekreační a sportovní létání a pořádáním leteckých veřejných vystoupení. Rok 2020 byl poznamenán pandemií COVID 19, což se na dozorové činnosti ONP projevilo zejména zrušením většiny leteckých veřejných vystoupení, některých však již v pokročilém stádiu přípravy. Nakonec se uskutečnily pouhé 3 letecké dny, s čímž také souvisí významný pokles ve výši vybraných poplatků. Dále bylo provedeno 37 kontrol provozovatelů nebo uživatelů letadel spadajících do působnosti ONP, z nichž třetina byla provedena mimo pracovní dny. Nárůst oproti předchozímu roku byl zaznamenán v množství podnětů podaných na letový provoz, a to přibližně o 50 %.

Výše vybraných poplatků

Oddělení zvláštního provozu (OZP)

Zástupce vedoucího oddělení zvláštního provozu

Ing. Ivana Jakší

Inspektoři OZP vykonávají v souladu s národní legislativou dozor nad provozem civilních letadel provozovatelů leteckých prací a v souladu s evropskou legislativou dozor nad provozovateli zvláštního obchodního provozu (SPO), a to jak tuzemských, tak zahraničních.

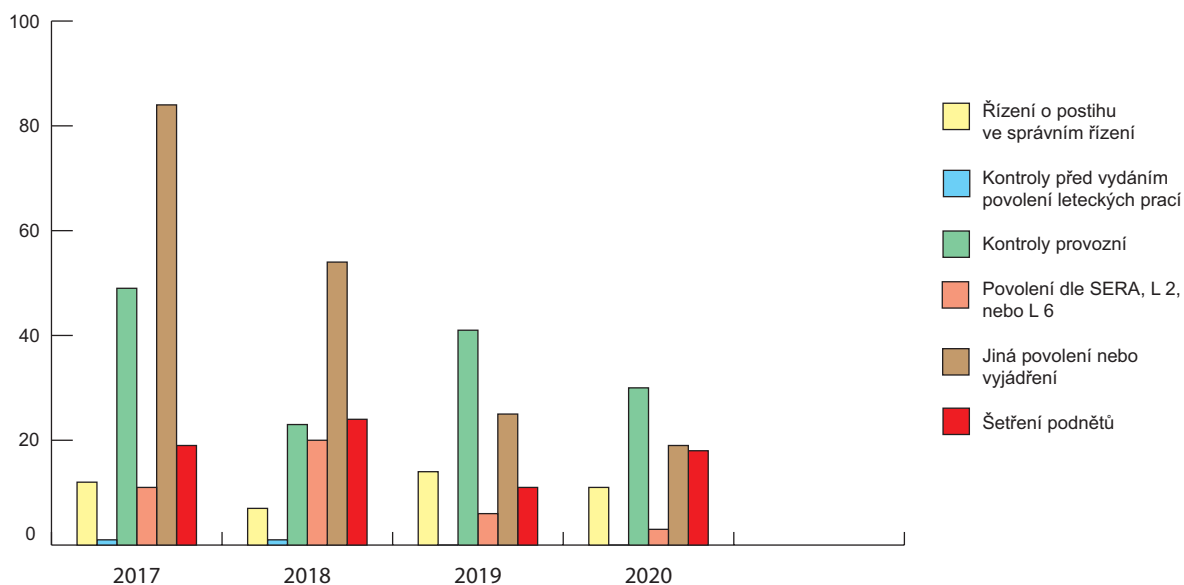
Na počátku roku bylo v ČR evidováno celkem 113 provozovatelů SPO (letouny/vrtulníky), na jeho konci 75; dále 41 provozovatelů balónů (SPO/CPB) a 21 provozovatelů, kterým bylo vydáno povolení k vykonávání leteckých prací.

Oddělení zvláštního provozu také vykonává dozor nad provozem sportovních létajících zařízení v ČR – sportovních padáků. Úřadem je nyní dozorováno 60 středisek výcviku parašutistů a 1635 parašutistů. Inspektoři se aktivně podílí také na školeních a přezkoušení parašutistů a aktivně se zapojují do jednání parakomise Aeroklubu ČR.

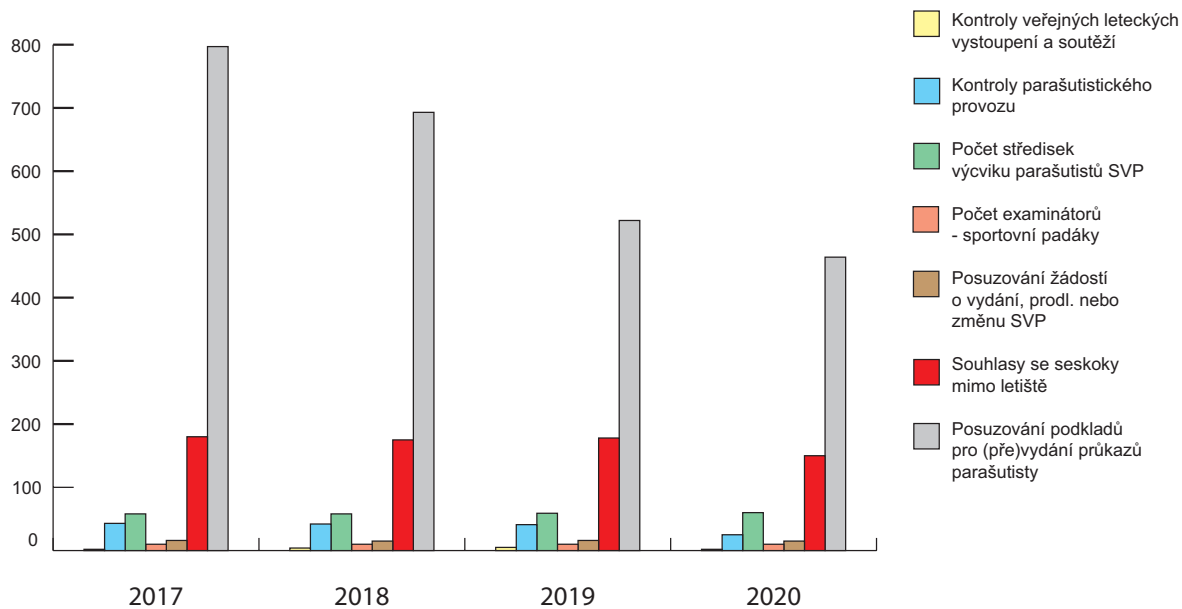
V roce 2020 byl chod oddělení OZP, stejně jako dalších oddělení, ovlivněn protiepidemickými opatřeními přijatými v souvislosti se zamezením šíření onemocnění COVID-19. Nejvýrazněji byla omezena možnost výkonu dozoru nad provozovateli SPO a LP, kdy kvůli omezením docházelo k přepřelánování kontrol. Také díky přístupu provozovatelů byl však program dozoru i přesto splněn. V roce 2020 provedli inspektoři OZP 17 kontrol provozovatelů SPO (letouny/vrtulníky) a 10 kontrol provozovatelů SPO/CPB (balóny).

OZP v roce 2020 velkou měrou zvýšilo i osvětovou činnost a připravilo několik projektů pro podporu provozovatelů SPO. Mezi nejvýznamnější patří příprava a uveřejnění šablony provozní příručky SPO a souvisejících standardních provozních postupů nebo poradenský materiál pro práci s nálezy z kontrol provozovatelů SPO. Byly také naplánovány semináře pro provozovatele SPO, ty musely být kvůli opatřením souvisejícím s pandemií COVID-19 zrušeny. Věříme však, že k jejich uspořádání dojde v roce 2021.

Oddělení zvláštního provozu

Oddělení zvláštního provozu - parašutismus

Oddělení inspekcí letadel na odbavovací ploše (OIOP)

Vedoucí oddělení inspekcí letadel na odbavovací ploše

Ing. Milan Svoboda

EU Ramp Inspection Programme zajišťovali v roce 2020 dva RAMP inspektori zařazení do oddělení inspekcí letadel na odbavovací ploše. Svou činnost vykonávali inspektori v souladu s Manuálem Ramp Inspektora (jehož konečná verze byla schválena agenturou EASA v srpnu 2018), nařízením (EU) č. 965/2012 PART ARO RAMP a AMC/GM to Annex II (PART-ARO) a EASA Inspection Instructions on the Categorization of Ramp Inspection (SAFA, SACA) Findings, Doc # INST.RI.01/002. Od září 2019 je tento dokument nahrazen aktualizovanou verzí Inspection Instructions on the Categorisation of Ramp Inspection (SAFA, SACA) Findings Doc # INST.RI.01/003. Při své činnosti dále postupují v souladu s nařízením Komise (ES) č. 768/2006, nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 a v souladu s § 91a zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví.

Za rok 2020 byly provedeny kontroly letadel na odbavovací ploše na letištích Praha - Ruzyně, Brno – Tuřany, Ostrava – Mošnov, Karlovy Vary, Pardubice a Hradec Králové v následujícím počtu SAFA + SACA 60 kontrol zahraničních provozovatelů.

Dle počtu přistání na území ČR jsou zahraniční provozovatelé rozděleni do kategorií L1 („velcí dopravci“) a L2 („aerotaxi“). Počet Ramp Inspekcí provozovatelů zařazených do kategorie L1 je nařízen agenturou EASA, v tomto případě musí být počet nařízených a následně provedených kontrol na odbavovací ploše přesně dodržen. Počet Ramp Inspekcí u provozovatelů spadajících do kategorie L2 reprezentuje minimální nařízený počet inspekcí na odbavovací ploše. Toto dělení a následné provedení Ramp Inspekcí je dáno programem System Wide Coordination Model. Tento je každoročně vydáván agenturou EASA.

Původně nařízený počet kontrol na odbavovací ploše pro rok 2020 nebyl bohužel dodržen. Tento původní plán reprezentoval celkem 142 inspekcí, z toho 106 inspekcí operátorů spadajících do kategorie L1 a 36 inspekcí operátorů kategorie L2. Pandemie COVID 19 a omezení s ní spojená znamenaly pokles provozu letecké dopravy na celém světě. Na letišti Praha – Ruzyně byl zaznamenán proti roku 2019 pokles počtu pohybů letadel o 82 %. Kontroly na odbavovací ploše národních dopravců (dříve SANA) jsou prováděny v souladu s nařízením (EU) č. 965/2012, částmi ORO.GEN.150 a ARO.GEN.350, v roce 2020 byly provedeny 4 kontroly SANA.

Odbor způsobilosti leteckého personálu (OZLP)

Ředitel odboru způsobilosti leteckého personálu

Ing. Vladimír Horák

Odbor způsobilosti leteckého personálu i v roce 2020 pokračoval v provádění státního dozoru nad organizacemi pro výcvik leteckého personálu, zařízeními pro simulaci letu, leteckými zdravotními středisky a leteckými lékaři, prováděl zkoušky z teoretických znalostí pilotů, vydával průkazy způsobilosti leteckému personálu a vedl jeho evidenci a vedl rejstřík letadel kromě těch bezpilotních. Do působnosti odboru způsobilosti leteckého personálu byla též přesunuta veškerá agenda související s dozorem nad činností pilotů-examinátorů pro vícepilotní i jednopilotní letouny, vrtulníky a kluzáky.

Kvůli pandemické situaci jsme v březnu, dubnu a listopadu museli zrušit zkoušky z teoretických znalostí pilotů. Přitom část zaměstnanců musela pracovat z domova, kde nelze provádět některé z činností běžně prováděných na úřadu. V první polovině roku jsme měli 2 neobsazená místa inspektorů oddělení dozoru výcvikových organizací. Ty jsme následně obsadili. Noví inspektoři na těchto pozicích musí vzhledem k velmi širokému spektru úkolů, které budou plnit, absolvovat náročný a dlouhý vstupní výcvik. To nás donutilo stanovit priority plnění našich úkolů, přičemž prioritou číslo 1 se stal dozor organizací pro výcvik leteckého personálu, zejména provedení všech auditů v těchto organizacích v termínech požadovaných příslušnými nařízeními EU. To se zcela podařilo s tím, že některé audity byly provedeny pouze on-line bez fyzické přítomnosti našich inspektorů v auditovaných organizacích. V únoru jsme byli předmětem auditu EASA zaměřeném na způsobilost letových posádek (FCL), který dopadl poměrně úspěšně. Na podzim byl na našem odboru plánován audit EASA zaměřený na dozor nad zařízeními pro simulaci letu (FSTD), ten byl však kvůli pandemické situaci v ČR odložen nejprve na únor 2021 a poté na léto 2021. Odbor také vydal Příručku examinátora balónů (CAA-ZLP-137), která byla základem na využívání oprávněných examinátorů v terénu pro přezkušování pilotů balónů napříč republikou.

Oddělení dozoru výcvikových organizací (ODVO)

Vedoucí oddělení dozoru výcvikových organizací

Ing. Ivana Kosmelová

Oddělení dozoru výcvikových organizací (ODVO) zajišťuje osvědčování organizací pro výcvik leteckého personálu a zařízení pro výcvik letové simulace a přijímá prohlášení od organizací pro výcvik pilotů. V roce 2020 byla vydána 2 nová osvědčení schválené organizace pro výcvik pilotů, 4 nová osvědčení způsobilosti zařízení pro výcvik letové simulace, přijato 35 nových prohlášení ohlášených organizací pro výcvik pilotů a vydáno osvědčení pro 4 nové organizace provádějící zkoušky pilotů pro prokazování znalostí anglického jazyka. Dále oddělení zpracovává směrnice, postupy a příručky. V souvislosti se změnou legislativy, kdy došlo k několika změnám v nařízení Komise (EU) č. 1178/2011, byly oddělením aktualizovány postupy pro piloty letounů (CAA-ZLP-163), postupy pro piloty vrtulníků (CAA-ZLP-164) a postupy pro ohlášené organizace pro výcvik (CAA-ZLP-142).

Oddělení průběžně dozorovalo 47 schválených organizací pro výcvik pilotů (ATO). Největší výzvou minulého roku byla implementace základního a pokročilého výcviku týkajícího se prevence ztráty kontroly nad řízením a obnovování kontroly nad řízením letounu (UPRT) do výcvikových programů ATO a s tím spojené schvalování příruček pro výcvik a změny v osvědčcích. V roce 2020 bylo 19-ti schváleným organizacím pro výcvik rozšířeno schválení o další výcvikové kurzy. Mimo výcviky UPRT měly školy nejvíce zájem o osvědčení pro poskytování teoretické výuky. Podle plánovaného programu dozoru bylo provedeno 31 kontrol v organizacích. Další kontroly byly provedeny jako mimořádné v souvislosti s žádostmi o schválení nových výcvikových kurzů a jako neohlášené kontroly.

V roce 2020 oddělení průběžně dozorovalo a přijímalo změny prohlášení od 95-ti ohlášených organizací pro výcvik. Kontrola byla ve spolupráci s oddělením ZZPD realizována u 22 organizací.

Oddělení dále dozoruje 19 organizací, které jsou držiteli osvědčení o oprávnění organizace pro výcvik a provádění zkoušek údržby podle části 147, a 28 organizací, které jsou držiteli pověření k výcviku a zkouškám údržby podle předpisu L1. V roce 2020 došlo ke kontrole shody s platnou legislativou výkladů všech organizací osvědčených podle části 147, které byly připomínkovány a znovu schváleny. 5-ti organizacím byly schváleny nové výcvikové kurzy a změněno oprávnění. Dle programu dozoru bylo provedeno 8 kontrol a 4 produktové kontroly výcviku.

Agenda ověřování způsobilosti zařízení pro výcvik letové simulace zahrnovala 15 opakovacích hodnocení a 5 kontrol systému řízení. V roce 2020 bylo certifikováno první zařízení pro výcvik letové simulace pro vrtulníky v ČR.

Během úředních hodin jsou zaměstnanci ODVO k dispozici pro posouzení splnění všech požadavků pro vydání průkazu, kvalifikace nebo osvědčení pilotů a techniků údržby a pro dotazy týkající se výkladu předpisových požadavků.

Oddělení zdravotní způsobilosti a praktických dovedností (OZZPD)

 Vedoucí oddělení zdravotní způsobilosti a praktických dovedností
MUDr. Oldřich Truska

 Zástupce vedoucího pro piloty-examinátory
Miroslav Sázavský

Náplní oddělení OZZPD, jak už vyplývá z jeho názvu, je jednak vykonávat státní dozor nad zdravotní způsobilostí civilního leteckého personálu profesionálního i soukromého a nad letecko-lékařskými centry a leteckými lékaři a dále provádět standardizaci a dozor nad piloty-examinátory letounů, vrtulníků a kluzáků. Rok 2020 byl poznamenán pandemií COVID 19, což se na dozorové činnosti oddělení projevilo zejména zrušením přímé kontrolní činnosti (auditů) u leteckých lékařů, která však byla nahrazena distančními kontrolami. Celá situace s Covidem prakticky nezanechala žádné následky ohledně kontrol a archivace provedených zdravotních vyšetření pilotů 1., 2. třídy, LAPL, řídicích letového provozu a palubních průvodčích, což považuji za největší pozitivní přínos daný obětavým přístupem všech zaměstnanců oddělení. V březnu a listopadu, tedy v době, kdy nebyla uplatňována nejprůběžnější protipandemická opatření, byly uspořádány vstupní a opakovací semináře pro examinatory více-pilotních letounů. Oddělení v současné době standardizuje a dozoruje činnost 169 pilotů-examinátorů letounů, 25 pilotů-examinátorů vrtulníků a 84 pilotů-examinátorů kluzáků, kteří jsou držiteli českého průkazu pilota. Dále oddělení současně dozoruje činnost mnoha desítek zahraničních pilotů-examinátorů, kteří provádějí zkoušky dovednosti / přezkoušení odborné způsobilosti / hodnocení odborné způsobilosti držitelů českých průkazů pilota na zařízeních pro simulaci letu umístěných v zahraničí.

Oddělení letecký rejstřík (OLR)

Vedoucí oddělení letecký rejstřík

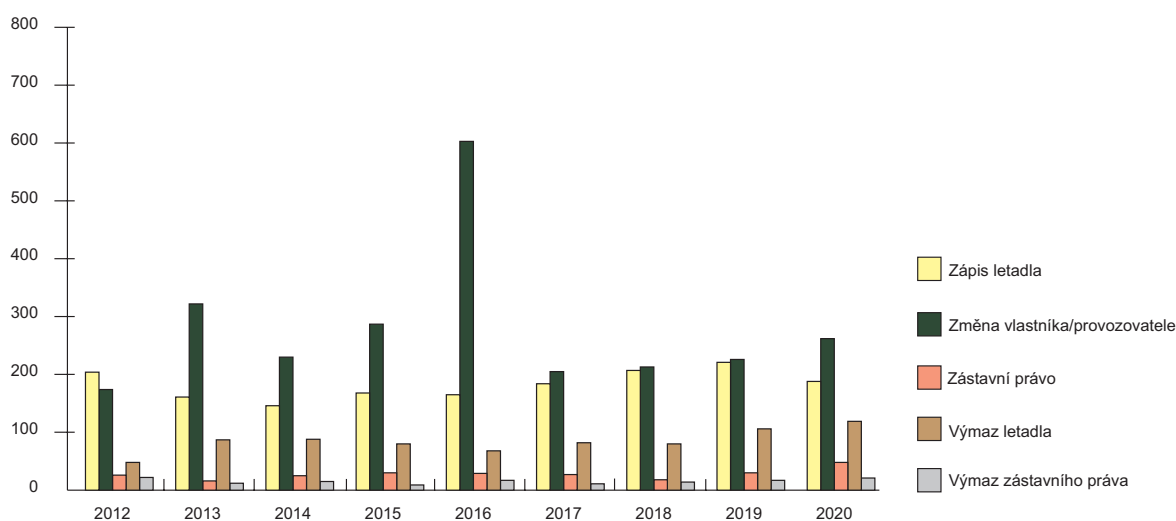
Bc. Jana Doušová

Oddělení leteckého rejstříku zahrnuje agendu spojenou s evidencí civilních letadel podle § 4 zákona č. 49/1997 Sb., v platném znění, a je rovněž odpovědné za evidenci leteckého personálu. Rok 2020 přinesl mnoho nečekaných událostí, které mimo jiné ovlivnily také chod Úřadu ve vztahu k veřejnosti. Úřední hodiny byly po většinu roku omezené na dva pracovní dny v týdnu, což pochopitelně významně ovlivnilo chování žadatelů, kteří místo osobní návštěvy častěji volili jiné způsoby podání. Díky tomu se především v oblasti správních řízení ve věci evidence letadel ze strany žadatelů více zefektivnilo využívání možnosti elektronického podání zejména prostřednictvím datových schránek, včetně doručování plně elektronických smluv, které tvoří součást podání, ať již opatřených elektronickými podpisy nebo dodávání dokumentů s elektronickou konverzí, což dosud nebylo tak častým jevem. Oddělení leteckého rejstříku tak zvládlo i nadále vyřizovat žádosti v co možná nejkratších lhůtách s maximální snahou vyjít vstříc žadatelům. Ačkoliv v návaznosti na přijatá opatření byla v roce 2020 významně utlumena letecká doprava, ve srovnání s předchozím rokem oddělení leteckého rejstříku zpracovalo srovnatelné množství vyřízených žádostí týkajících se evidence letadel, a to i díky flexibilitě zaměstnankyň oddělení, které žádosti s ohledem na nastalou situaci vyřizovaly částečně vzdáleně.

Oddělení leteckého rejstříku má v kompetenci rovněž přidělování letadlových adres jak letadlům v evidenci ÚCL, tak sportovním létajícím zařízením (SLZ), které jsou evidovány Leteckou amatérskou asociací České republiky. V uplynulém roce bylo rozhodnuto o přidělení 155 letadlových adres letadlům v evidenci ÚCL a 106 letadlových adres SLZ, kdy u SLZ došlo k významějšímu nárůstu počtu vyřízených žádostí, a to o 27 % oproti minulému roku.

Koncem roku se oddělení leteckého rejstříku soustředilo na možnosti elektronizace vedených spisů ve smyslu hybridního spisu a v tomto úsilí bude pokračovat i v roce 2021.

Zápisy letadel v leteckém rejstříku – 618 správních řízení za rok 2020

Počet letadel v leteckém rejstříku

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celkem	1909	2035	2113	2249	2394	2436	2521	2554	2647	2787	2909	3001	3048
Pod 5,7t	1807	1939	2019	2165	2290	2350	2430	2469	2558	2685	2802	2882	2921
Nad 5,7t	102	96	94	84	104	86	91	85	89	102	107	119	127

Oddělení zkoušek leteckého personálu (OZK)

Vedoucí oddělení zkoušek leteckého personálu

Lenka Červinková

Hlavním úkolem oddělení zkoušek je vykonávání ATPL, CPL, IR a PPL zkoušek.

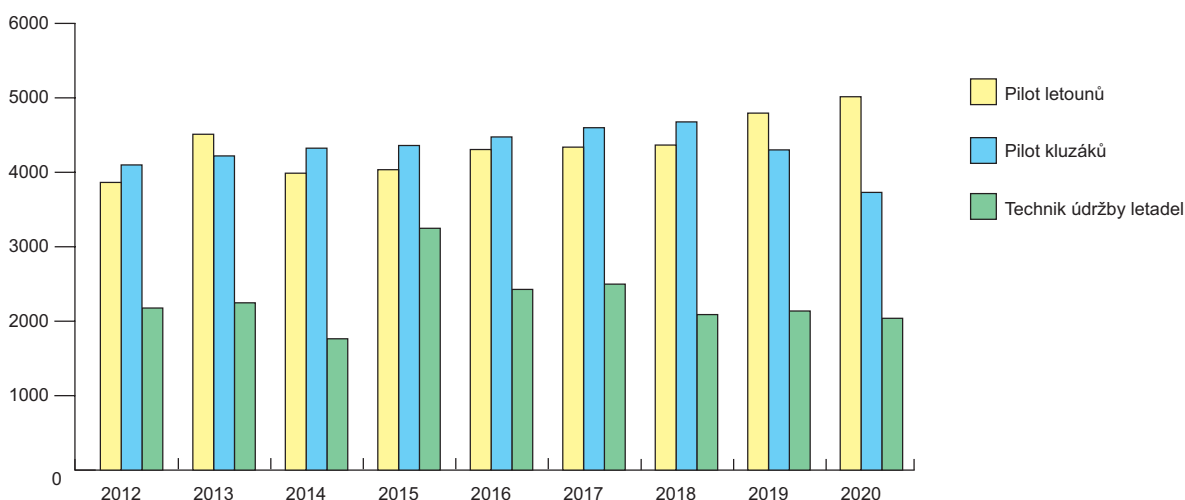
I přes složitou situaci v minulém roce, která přetrvává dosud (pandemie COVID 19) se dařilo udržet zkoušky v chodu. Pouze v březnu, dubnu a listopadu 2020 jsme je museli uzavřít na pokyn vládních opatření. Zájem o zkoušky přesto nijak nepolevil a všichni jsme se snažili dodržovat vše, aby omezení trvalo co nejkratší dobu a vycházeli jsme uchazečům maximálně vstříc. Vydaly se výjimky na prodloužení vykonání zkoušek po dobu, kdy zkoušky nebyly přístupné.

Počet vydaných průkazů způsobilosti se odrazil na omezeném létání kvůli vládnímu opatření, čímž hlavně u soukromých pilotů se snížil počet skoro o polovinu vydaných průkazů než předešlé roky. Ostatních vydaných licencí se to moc nedotklo.

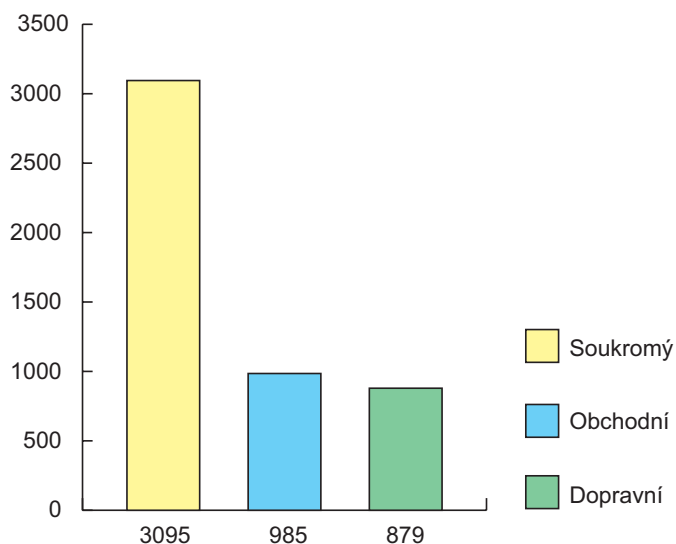
Vystavení nových kvalifikací se snížilo o čtvrtinu než předchozí rok. CMC karty byly jen na malý počet kusů od provozovatelů všechny vráceny.

Průkazy způsobilosti leteckého personálu (bez parašutistů)

– Celkem 12 067 v roce 2020: pilot letounů 5015, pilot kluzáků 3730, technik údržby letadel 2039

Průkazy způsobilosti pilotů letounů

Teoretické zkoušky leteckého personálu

– počty jednotlivých zkoušek z jednotlivých předmětů

PPL

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prospěl	1479	1394	1039	1814	2687	2575	1982	2408	2670	2516	2767	2885	3342	3357	3918	3553	1293
Neprospěl	1630	1795	1745	1206	468	296	849	176	125	275	690	327	372	428	438	528	756

ATPL

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prospěl	1037	1145	1190	1267	1285	1340	1540	1320	1150	1023	1234	1396	1143	1546	1542	2832	2780
Neprospěl	772	803	871	959	556	310	620	480	370	260	382	402	308	652	599	653	537

Průkazy způsobilosti leteckého personálu

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vydání PZ	558	878	825	986	922	1085	883	673	552	585	567	599	658	753	784	858	905	663
Zápis kvalifikace	796	950	1509	1592	1603	1315	1094	854	834	874	789	1023	802	881	978	1272	1190	1004
Uznání PZ	20	26	328	20	96	236	42	12	9	1	41	45	56	45	49	63	93	22

Počet organizací pro výcvik leteckého personálu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ATO	31	39	47	49	46	44	48
RZ PPL/DTO	160	160	160	160	160	80	104
MTO L1	11	10	14	14	14	14	6
MTO 147	17	18	17	19	19	19	19

Schválení provozovatelé zařízení pro simulaci letu

2013	10
2014	12
2015	14
2016	16
2017	15
2018	15
2019	17
2020	20

Počty leteckých lékařů a letecko lékařských center	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AME SLZ (letečtí lékaři pouze pro piloty SLZ)	38	38	45	45	43	47	47
AME Z (letečtí lékaři se základním oprávněním)	32	19	32	35	32	30	30
AME R (letečtí lékaři s rozšířeným oprávněním)	7	7	6	10	12	13	13
AeMC (letecko lékařská centra)	1	1	1	1	1	1	1

Vyhledávání vlastníků letadel pro jiné státní orgány

2002	76
2003	93
2004	115
2005	226
2006	275
2007	314
2008	286
2009	296
2010	235
2011	256
2012	263
2013	146
2014	138
2015	128
2016	121
2017	148
2018	209
2019	191
2020	213

Potvrzení platnosti průkazu pro zahraniční letecký úřad

2012	319
2013	206
2014	294
2015	574
2016	231
2017	270
2018	278
2019	243
2020	161

Sekce technická

Ředitel sekce technické

Ing. Vít Zárybnický

Podrobnému popisu činností a jejich kvantifikaci se věnovali ředitelé odborů a vedoucí oddělení. Proto si mohu dovolit podívat se na činnost sekce technické (ST) poněkud s odstupem. Naší činností je, ať už to budeme nazývat jakkoliv, výkon státního dozoru nad leteckou způsobilostí letadel, volně řečeno, měli bychom zajistit, aby se minimalizoval počet závad na letadlech v provozu a s těmi závadami související mimořádné události. Události v letectví ukazují, že se zatím daří tohoto cíle dosáhnout, a to i přes spoustu problémů, které život přináší a bohužel, které si někdy přiděláváme sami, nebo spíše jsou nám přidělávány.

Obecným rysem poslední doby, a to ve všech směrech našeho žití, je liberalizace všeho. Zejména pro evropské struktury, v letectví pro EASA, je tento směr zcela charakteristický. Ne vždy ale je uvolňování dosud zažitých pravidel domyšleno do detailu a přechod na tato pravidla je často chaotický a svým způsobem násilný tak, jako to bylo naposled v roce 2020 s uvolněním pravidel pro údržbu malých letadel, zavedeným Partem M-L.

Výrazným problémem je dlouhodobě obsazení volných služebních míst. Ukazuje se, že celkový pokles úrovně vzdělání ve společnosti způsobuje, že čím výše kvalifikovaného odborníka hledáte, tím je šance na obsazení takového místa výrazně nižší. Situace kolem Covid 19 znamenala omezení provozu a pro některé profese možnost získat odborníky s dlouholetou praxí, nicméně na poli způsobilosti letadel se větší změny neobjevily. Letecké podniky fungují dále, letadel ani servisních organizací neubýlo. Sekce technická tak paradoxně v roce 2020 čelila většímu objemu úkolů, neboť v rámci nestandardních podmínek dozoru bylo nutné operativně se přizpůsobovat aktuální situaci ve státě, na ÚCL a u dozorovaných subjektů.

Při standardizačních auditech úřadu prováděných ob rok EASA se ukazuje, že EASA preferuje systém dozoru, kde jen jeho malou část tvoří přímý dozor u dozorovaných subjektů a více než hloubka technického dozoru je preferováno administrativní zpracování jeho výsledků a „modernost“ použitých metod analýzy nálezů. Sekce technická své úkoly plní z pozice, kdy není v jejích silách při současném personálním zajištění dosáhnout nejvyšších standardů v oblasti technické a zároveň i administrativní. Prvořadým tedy pro práci sekce technické je odborný pohled a zhodnocení reálných rizik na místě při jeho administrativním zpracování na akceptovatelné úrovni.

Novou oblastí letectví, do které sekce technická bude prakticky vstupovat v roce 2021, jsou bezpilotní letadla. S tím je spojená nutnost vhodného personálního obsazení a zpracování praktických prováděcích postupů.

Odbor certifikace a inženýringu (OCI)

Ředitel odboru certifikace a inženýringu

Ing. Marek Lapiš, Ph.D.

Hlavní agendou OCI je typová způsobilost letadel, motorů, vrtulí a vybavení letadel, tj. šetření žádostí o vydání typových osvědčení a schvalování nových změn na certifikovaných výrobcích. Tyto činnosti odbor provádí jak v evropském (na základě kontraktu EASA-ÚCL), tak i národním prostředí. V národním prostředí se jedná zejména o šetření počáteční letové způsobilosti různých historických či individuálně stavěných letadel. S typovou způsobilostí letadel bezprostředně souvisí dohled nad projekčními a výrobními organizacemi a zkušebnami, který OCI také přímo provádí nebo se na něm podílí ve spolupráci s EASA.

Oblast schvalování počáteční letové způsobilosti na evropské úrovni prochází v několika posledních letech poměrně bouřlivým vývojem, který spočívá hlavně v rozšiřování privilegií schválených projekčních organizací a přesunu odpovědnosti při prokazování souladu s předpisovými požadavky na tyto organizace. Tím dochází ke snižování míry zapojení agentury EASA, a tedy i OCI, v samotných certifikačních projektech a její pozornost se tak více ubírá k dozorování projekčních organizací DOA (Design Organization Approval).

OCI se tomuto trendu začal přizpůsobovat již v roce 2019 zahájením výcviku DOA specialistů ve spolupráci s EASA. Tento proces byl bohužel, podobně jako počet a aktivita certifikačních projektů, v roce 2020 citelně zasažen pandemií koronaviru. Osobní jednání lze v tomto případě nahradit online komunikací jen velmi omezeně. Z těchto důvodů se celý proces zbrzdil a byl odložen na nejbližší období, až situace dovolí uskutečňovat plnohodnotné DOA audity přímo v organizacích za účasti zahraničních pracovníků EASA.

Na druhou stranu jednání s EASA a ostatními národními úřady sloužící k standardizaci, vzájemné výměně znalostí, zkušeností, udržování a zvyšování odborné úrovně našich specialistů bylo díky online technologiím možné uspořádat, přičemž jejich počet se oproti předchozím rokům podstatně nezměnil.

Oddělení certifikace výrobků (OCV)

Vedoucí oddělení certifikace výrobků

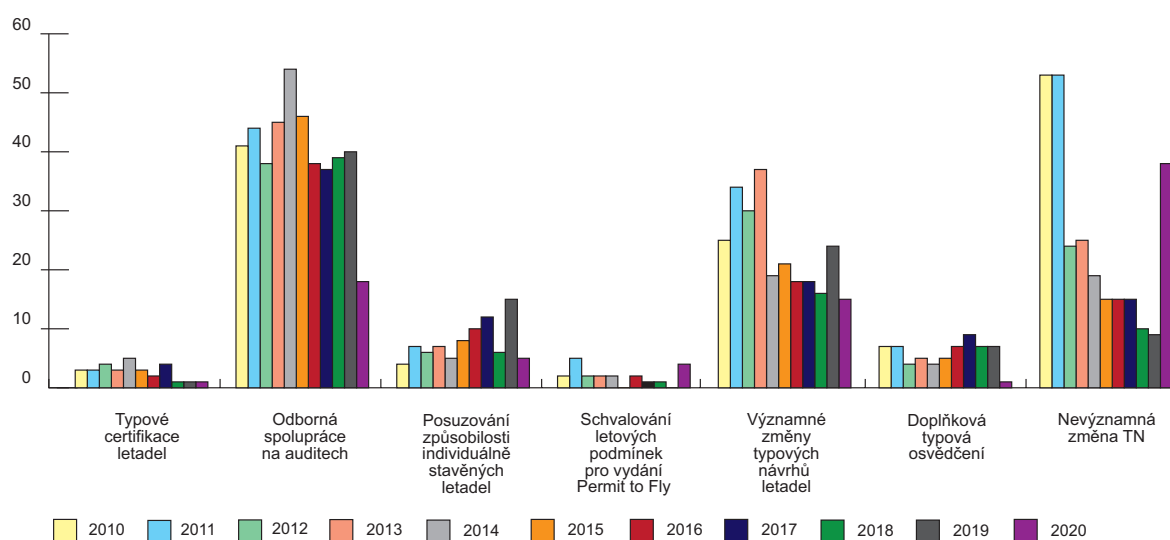
Ing. Milan Cibulka

OCV pracovalo v roce 2020 na přibližně stejném nebo mírně nižším počtu certifikačních projektů než v roce předchozím, viz tab. 2, graf 2. Objem a náročnost prací zůstal prakticky neměnný. I přes omezené možnosti k osobnímu setkávání s žadateli se podařilo zrealizovat mnoho jednání a účastí specialistů OCV a OKO při certifikačních zkouškách. Ve zvýšené míře byly pro komunikaci s žadateli využívány moderní komunikační online platformy.

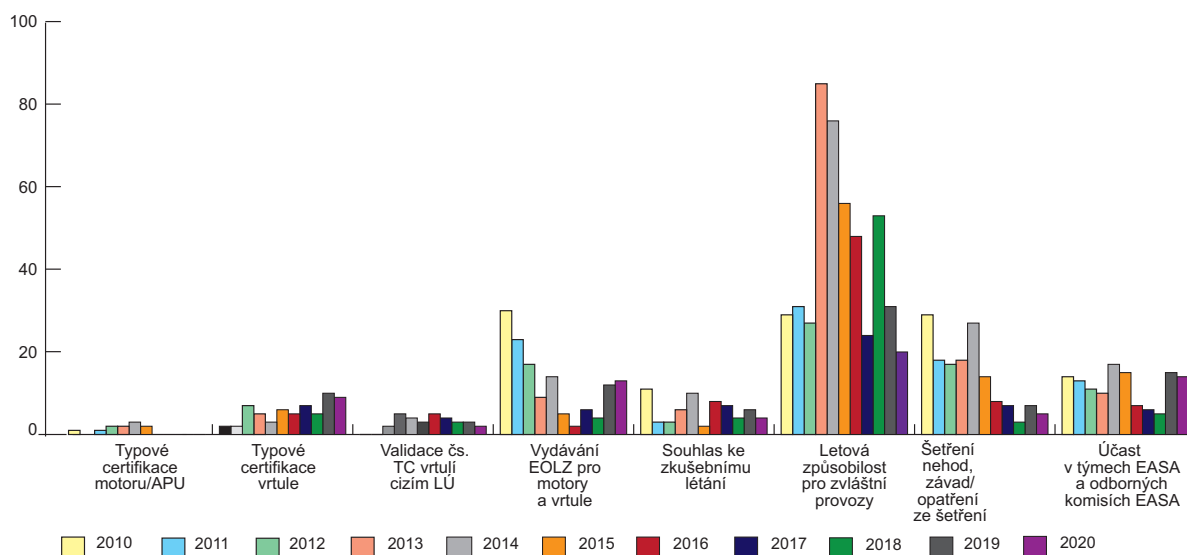
Předkládané údaje zahrnují činnosti spojené s osvědčováním letadel a výrobků nejen transferovaných pod EASA, ale i těch v národním prostředí dle Annex I Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1139. Zájem žadatelů o schválení annexovaných letadel, tj. hlavně experimentálních letadel, individuální stavby letadel, dovoz individuálně již postavených letadel nebo dovoz historických letadel, byl v roce 2020 prakticky stejný jako v předchozím hodnoceném období. Vzhledem k množství a rozmanitosti typů těchto letadel se OCV rozhodlo pro nová, ale i zpětně pro již schválená, letadla ve zvláštní kategorii letové způsobilosti postupně vydat tzv. zvláštní specifikace letové způsobilosti, které definují jejich technické parametry, omezení a další podmínky užívání těchto letadel.

Pod činnosti OCV spadá také státní dozor nad projekčními organizacemi z hlediska pokračující letové způsobilosti a dále nad projekčními organizacemi a zkušebnami s národním oprávněním. Rozsah a počet šetření zůstal navzdory koronavirové pandemii v relaci let minulých. To bylo dosaženo zvýšenou četností auditů po rozvolnění v druhé polovině roku.

Činnosti													
Rámcově	Podrobně	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
IAW letadel	Typové certifikace letadel	3	3	4	3	5	3	2	4	1	1	1	
	Významné změny typových návrhů letadel	25	34	30	37	19	21	18	18	16	24	18	
	Doplňková typová osvědčení	7	7	4	5	4	5	7	9	7	7	5	
	Nevýznamné změny typových návrhů letadel	53	53	24	25	19	15	15	15	10	9	4	
	Posuzování způsobilosti individuálně stavěných letadel	4	7	6	7	5	8	10	12	6	15	15	
	Schvalování letových podmínek pro vydání Permit to Fly	2	5	2	2	2	0	2	1	1	0	1	
	Odborná spolupráce na auditech organizací DOA, POA a UDR	41	44	38	45	54	46	38	37	39	40	38	

Činnosti												
Rámcově	Podrobně	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
IAW výrobků	Typové certifikace motorů/APU a změny těchto TC	1	1	2	2	3	2	0	0	0	0	0
	Typové certifikace vrtulí a změny těchto TC	2	2	7	5	3	6	5	7	5	10	9
	Validace čs. TC vrtulí cizím LÚ	0	0	2	5	4	3	5	4	3	3	2
	Vydávání EOLZ pro motory a vrtule	30	23	17	9	14	5	2	6	4	12	13
Ostatní činnosti	Souhlas ke zkušebnímu létání	11	3	3	6	10	2	7	7	4	6	4
	Letová způsobilost pro zvláštní provozy	29	31	27	85	76	56	48	24	53	31	20
	Šetření nehod, závad/opatření ze šetření	29	18	17	18	27	14	8	7	3	7	5
	Účast v týmech EASA a odborných komisích EASA	14	13	11	10	17	15	7	6	5	15	14

Oddělení konstrukce (OKO)

Vedoucí oddělení konstrukce

Ing. Vladimír Marvan

Každý pracovník z oddělení konstrukce je zaměřen na různé oblasti letové způsobilosti, jako jsou konstrukce a pevnost letadel, mechanické systémy, přístrojové vybavení, moderní avionika, elektrické systémy a v neposlední řadě letové výkony a vlastnosti letadel. Své znalosti a zkušenosti využívají hlavně jako specialisté v týmech určených k šetření certifikačních úkolů. Dále jsou v hojné míře využíváni ke spolupráci při provádění dozoru nad projekčními, výrobními a údržbovými organizacemi a zkušebnami.

Mezi další klíčové činnosti oddělení patří posuzování žádostí o schválení seznamu minimálního vybavení (MEL) a žádostí o schválení zvláštních druhů provozu pro letecké provozovatele. Zde byl v roce 2020 v důsledku změn vyvolaných koronavirovou krizí zaznamenán citelný pokles počtu žádostí pro velká dopravní letadla. Oproti tomu narostl dovoz menších letadel kategorie „business jet“ zapojených do obchodní letecké dopravy a s tím související počet žádostí na přezkum provozně technické dokumentace, tzn. hlavně MEL a dokumentace k zvláštním druhům provozu (SPA) podle Nařízení Komise (EU) č. 965/2012.

Oddělení výroby (VYR)

Vedoucí oddělení výroby

Ing. Ladislav Tomeček

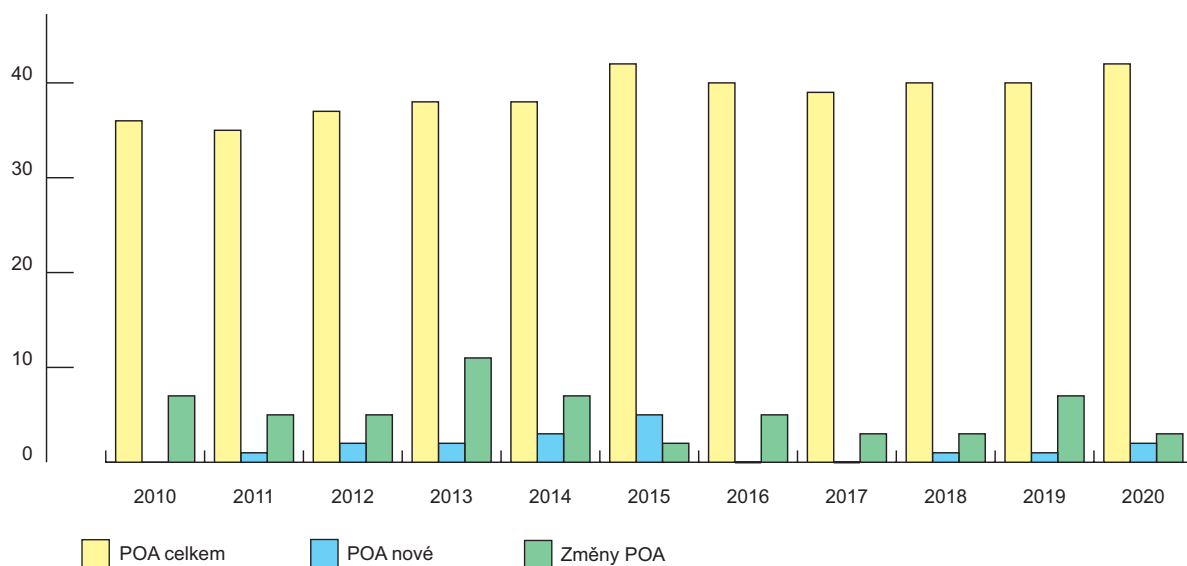
Hlavní činností oddělení výroby je zajištění celého procesu opravňování organizací k výrobě letadel, motorů, vrtulí a letadlových částí a zařízení dle přílohy Část 21, Hlava G a F Nařízení Komise (EU) č. 748/2012 nebo dle národních postupů, tj. přijetí a posouzení žádosti, vyšetřování v organizaci žadatele včetně hodnocení jeho dodavatelů, vydání, prodloužení, obnovení nebo změny oprávnění a provádění průběžného dohledu nad držiteli oprávnění a jejich dodavateli, zda splňují průběžně požadavky předpisů.

Navzdory potížím způsobených šířením koronaviru, se kterými se bohužel potýkají všechny oblasti lidské činnosti včetně výroby letadel, oddělení výroby se podařilo uskutečnit všechny předem naplánované audity. Kromě toho provedlo množství auditů mimořádných, včetně auditů dodavatelů a subdodavatelů a to i zahraničních, kdy oddělení výroby provádí audity v zahraničí na základě bodu 21.A.157, Části 21, Nařízení Komise (EU) č. 748/2012.

V průběhu roku 2020 byla vydána dvě nová oprávnění. Nebylo zahájeno žádné správní řízení za účelem zrušení platnosti oprávnění z důvodu neplnění legislativních požadavků. Konkrétní rozpis činností oddělení výroby je patrný z níže uvedených tabulek a grafů.

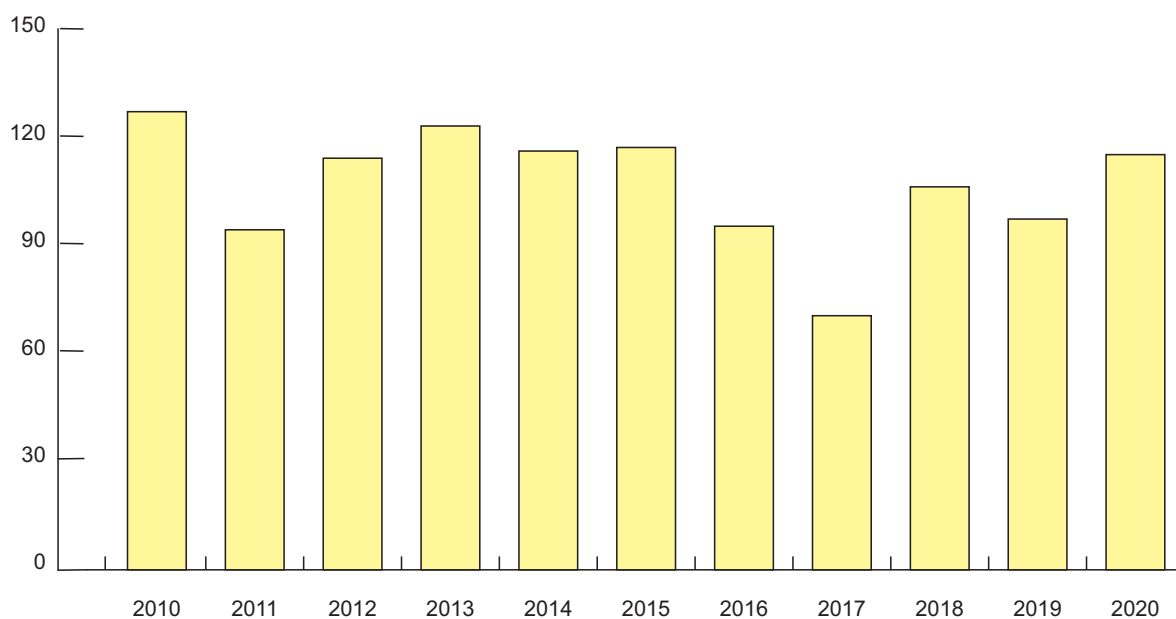
Koncem roku 2020 bylo zahájeno rozšiřování kontraktu mezi EASA a ÚCL na oblast dozoru nad výrobními organizacemi majícími evropské oprávnění, ale sídlícími mimo členské státy EASA. Oddělení výroby provede v roce 2021 kompletní audit výrobní organizace v Rusku.

Přehled oprávnění výrobních organizací v letech 2010 až 2020

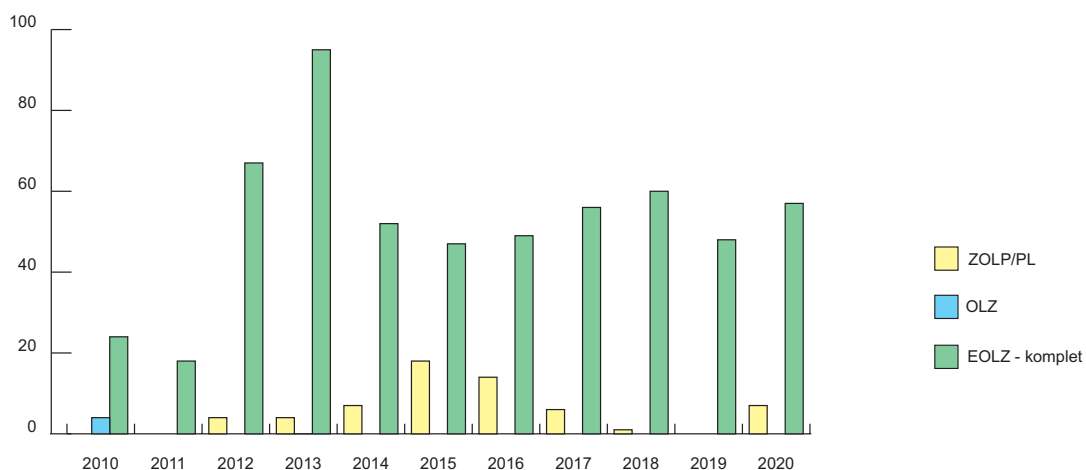
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POA celkem	36	35	37	38	38	42	40	39	40	40	42
POA nové	0	1	2	2	3	5	0	0	1	1	2
Změny POA	7	5	5	11	7	2	5	3	3	7	3

Přehled provedených auditů žadatelů /držitelů POA/ a jejich subdodavatelů v letech 2010 až 2020

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet auditů	128	95	115	124	117	118	96	71	107	98	116

Přehled vydaných osvědčení letové způsobilosti nově vyrobeným letadlům a motorům v ČR v letech 2010 až 2020

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZOLZ/PL	0	0	4	4	7	18	14	6	1	0	7
OLZ	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EOLZ - komplet	24	18	42 letadel + 25 (mot.+vrtule)	60 (letadla) + 35 (motory)	43 (letadla) + 9 (motory)	47	49	56	60	48	57

Odbor způsobilosti letadel v provozu (OZL)

Ředitel odboru způsobilosti letadel v provozu

Ing. Jaroslav Seyfried

Rok 2020 byl nejobtížnějším rokem za několik posledních dekád. Stejně tak jako v celé společnosti, i v letectví se razantně odrazila pandemie Covid 19. Došlo k drastickému poklesu leteckého provozu, zejména v obchodní dopravě velkými letadly. Tento pokles ovšem neznamenal méně úkolů pro OZL. Pracovníci OZL čelili novým výzvám spojeným s dovozy letadel a nemožností cestování po světě. Dalším velkým úkolem, který byl ztížen pandemií, bylo překlápění organizací oprávněných k údržbě a organizací pro řízení zachování letové způsobilosti na nová oprávnění vydávaná dle Part CAO a Part CAMO Nařízení 1321/2014. Ke cti celého odboru nutno říci, že se všichni nových výzev zhostili s neutuchající snahou každou problematickou situaci vyřešit. Mnoho naplánovaných akcí a školení muselo být zrušeno nebo odloženo a můžeme jen doufat, že se je podaří uskutečnit v roce 2021. Mnozí z nás se poprvé také seznámili s prací z domova a na mnoha případech jsme si ověřili, že práce z domova není dlouhodobě možná pro všechny pracovníky OZL. Nezbyvá než doufat, že v roce 2021 se přiblíží chod celého letectví a tím i chod ÚCL k normálu, a že budeme moci pracovat dle zaběhnutých standardních postupů.

Oddělení dopravních letadel (DL)

Vedoucí oddělení dopravních letadel

Ing. Jan Žaloudek

Oddělení dopravních letadel se v roce 2020 soustředilo na vylepšení své hlavní dozorové činnosti, kterou je kontrola pokračující letové způsobilosti letadel v provozu dle bodu M.B.303 Nařízení Komise (EU) č. 1321/2014 Část M - (ACAM). K hlavnímu nástroji při těchto kontrolách, kdy je na základě plánování, statistik a analýzy vytvořen program namátkových kontrol, bylo přidáno řízení rizik, které vychází ze sestaveného souboru kritérií pravděpodobnosti a závažnosti provozu celkového množství letadel, zapsaných v Leteckém rejstříku ČR. Tento nový přístup byl zkušebně použit na vytvořený plán kontrol pro rok 2020, kde bylo zjištěno, že některá navrhovaná kritéria neodpovídají reálnému prostředí a musí být podrobena změně. Bohužel vzhledem k zavedení restrikcí spojených s pandemií Covid-19 a nemožností ověření plánu v reálném prostředí se celkové zavedení protáhlo do druhé poloviny roku 2020, kdy byla vydána konečná verze postupu pro provádění a plánování těchto kontrol.

Celosvětový vliv pandemie na letecký průmysl byl zřetelný zejména ze začátku pandemie, kdy značná část zemí zavedla cestovní restrikce (zákaz vycestování, povinné testy, atd.). Tímto krokem se okamžitě zastavil provoz leteckých společností pro osobní dopravu, což se projevilo i v oblasti dozoru, kdy se inspektoři zaměřili na proces údržby letadel pro dlouhodobé stání. Omezení cestování mělo vliv i na dovoz a vývoz letadlové techniky. V rámci dovozu se do ČR dostal nový typ Falcon 7X od výrobce Dassault Aviation a Gulfstream 650ER.

Významnou událostí v roce 2020, kterou inspektoři oddělení bedlivě sledovali, byl návrat letadel Boeing 737 MAX zpět do provozu. Koncem roku Americký Federální úřad pro civilní letectví (FAA) zrušil zákaz provozu letadel tohoto typu, který trval nekonečných 20 měsíců od března 2019. A stanovil tak nutný rozsah technické úpravy letadel a proškolení pilotů. Obdobně postupovala i Agentura Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA), která v prosinci vydala na svých stránkách zatím návrh dokumentu, kterým stanovuje podmínky pro návrat tohoto typu do provozu. Konečný rozsah instrukcí pro návrat letadel do provozu byl vydán v lednu 2021 pod číslem EASA AD No.: 2021-0039. Povinné změny a úkony zahrnovaly aktualizaci softwaru palubního počítače FCC (včetně systému MCAS), aktualizaci zobrazení varování v případě rozdílu údajů z obou čidel úhlu náběhu, fyzické oddělení kabelů vedoucích z kokpitu k servomotoru vyvážení stabilizátoru, aktualizaci letové příručky v části provozních omezení a postupů, povinný simulátorový výcvik všech pilotů B737 MAX před jejich nejbližším letem na skutečném letounu, změny v systému výcviku a pravidelných přezkoušení na typu, testy funkčnosti

systémů včetně čidel úhlu náběhu a konečný ověřovací let bez cestujících před návratem do komerčního provozu, aby bylo možné ověřit, že byly všechny změny správně zavedeny a letadlo je po delší odstávce na zemi plně způsobilé provozu.

Další činností oddělení bylo vystavování ARC na základě doporučení příslušné oprávněné organizace CAMO, vystavování povolení k letu např. v případě poškození letadel včetně řešení problematiky schvalování letových podmínek i ve vztahu k EASA, sledování a kontrola technických incidentů, schvalování programů údržby, účast na posuzování MEL, technických deníků (TLB) a jejich změn, schvalování podmínek provozu ETOPS, manuálů ETOPS a jejich změn, posuzování žádostí o vydání AOC a jejich změn po technické stránce. Po odborné stránce se také inspektoři oddělení účastnili posuzování a vystavování výjimek z nařízení Evropské komise (EU) č. 2018/1139. S odkazem na Nařízení Komise (EU) č. 965/2012 se pracovníci DL zabývali i schvalováním a posuzováním prodlužování lhůt položek MEL dle schváleného systému RIE u vybraných organizací atd.

Nedílnou součástí práce inspektorů oddělení bylo ověřování způsobilosti letadel vyrobených v zahraničí s určením pro ČR, zda odpovídají typu schválenému EASA a vydání OLZ/ARC na základě exportního OLZ vydaného cizím státem, případně jiným dokumentem dle systému EASA a s tím spojená problematika, např.: kontrola schválení STC dle EASA, instalace povinného vybavení pro provoz v EASA prostředí, změny v termínech ze strany provozovatelů/vlastníků letadel a jiné.

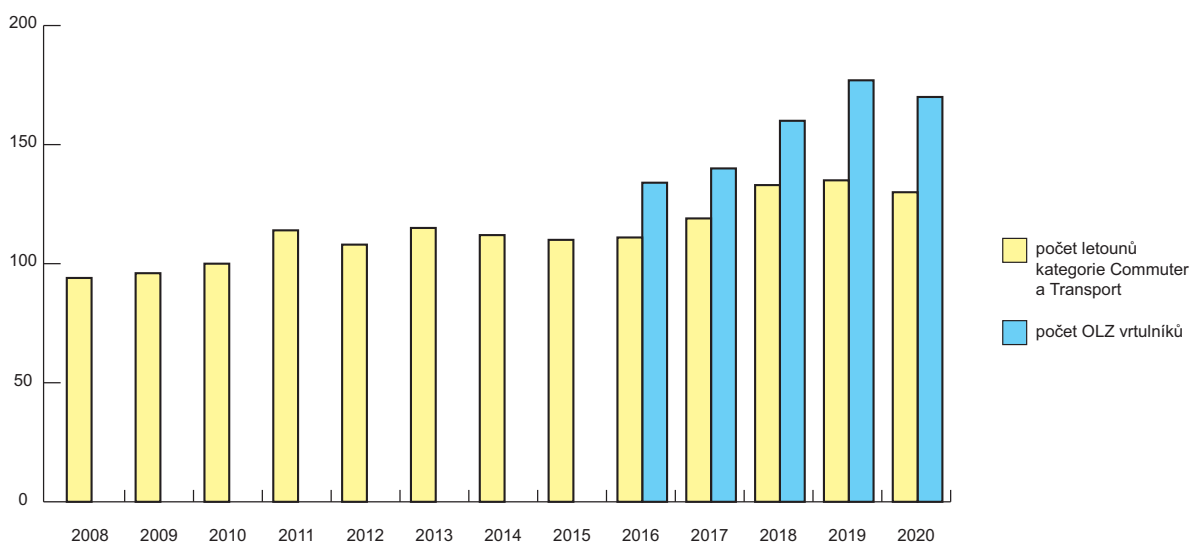
Významnou náplní práce oddělení se již několikátým rokem stává i dozor vrtulníků. Tato činnost má každým rokem vzrůstající tendenci. V roce 2020 bylo dovezeno do ČR 16 vrtulníků, z toho byly např. 3 typu EC 135 pro leteckou záchrannou službu a do seznamu dozorovaných vrtulníků přibyl i nový typ Bell 505, zbývající typy již byly v minulosti v leteckém rejstříku obsaženy.

Podporou činnosti inspektorů oddělení byly i odpovídající administrativní a dokumentační činnosti zahrnující vedení průvodně technické dokumentace letadel včetně sledování dokumentů vydávaných EASA, FAA, případně i jinými úřady pro zachování letové způsobilosti včetně případného vydávání informace o Emergency ADs.

Inspektoři se v roce 2020 opět podíleli na posouzení a schválení podmínek přeletů nad územím ČR, a to letadel s omezenou letovou způsobilostí dle AIP GEN 1.2.

Sumarizace jednotlivých činností:

Celkový počet osvědčení letové způsobilosti

Celkový počet osvědčení letové způsobilosti

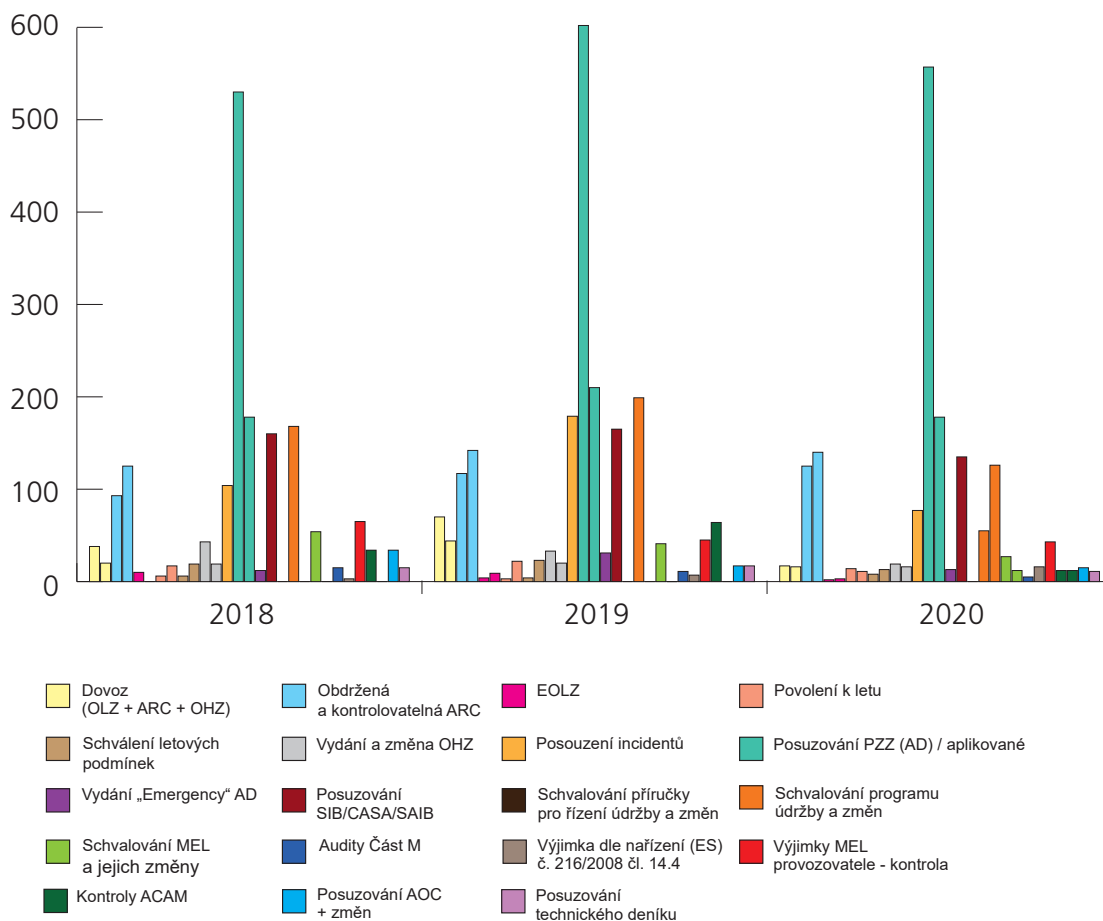
2008	94
2009	96
2010	100
2011	114
2012	108
2013	115
2014	112
2015	110
2016	111 / 134*
2017	119 / 140*
2018	133 / 160*
2019	135 / 177*
2020	130 / 170*

* počet OLZ vrtulníků

Celkový počet úkonů způsobilosti

Úkon	2018	2019	2020
Dovoz (OLZ+ARC+OHZ)	38 / 20*	70 / 44*	17 / 16*
Obdržená a kontrolovaná ARC	93 / 125*	117 / 142*	125 / 140*
EOLZ	10	4 / 9*	2 / 3*
Povolení k letu	6 / 17*	3 / 22*	14 / 11*
Schválení letových podmínek	6 / 19*	4 / 23*	8 / 13*
Vydání a změna OHZ	43 / 19*	33 / 20*	19 / 16*
Posouzení incidentů	104	179	77
Posuzování PZZ (AD) / aplikované	530 / 178	602 / 210	557 / 178
Vydání "Emergency" AD	12	31	13
Posouzení SIB/CASA/SAIB	160	165	135
Schvalování příručky pro řízení údržby a změn	0	0	0
Schvalování programu údržby a změn	168	199	55 / 126*
Schvalování MEL a jejich změny	54	41	27 / 12*
Audity Část M	15	11	5
Výjimka dle nařízení (ES) č. 216/2008 čl. 14.4	3	7	16
Výjimky MEL provozovatele - kontrola	65	45	43
Kontroly ACAM	34	64	12 / 12*
Posouzení AOC + změn	34	17	15
Posuzování technického deníku	15	17	11

Počty úkonů za rok 2020

Oddělení malých letadel (ML)

Vedoucí oddělení malých letadel

Ing. Pavel Valenta

Oddělení ML provádělo v roce 2020 činnosti stanovené Nařízením komise (EU) č. 1321/2014 a leteckým zákonem. Citované nařízení bylo 24. března 2020 novelizováno a rozšířeno o část M.L. (Maintenance light – volně přeloženo jako údržba lehkých letadel). Změna platí pro letouny do maximální vzletové hmotnosti 2730 kg, čímž byla činnost oddělení ML diferencována. Část úkonů je podobná či identická s činností oddělení dopravních letadel, část doznala význačných změn z hlediska pravidel pro zachování letové způsobilosti. Třetí oblastí jsou letadla netransferovaná do působnosti EASA, na která se Nařízení komise (EU) č. 1321/2014 nevztahuje a jejich pokračující letová způsobilost se řídí národními předpisy.

Obecně lze konstatovat, že dopad pandemie COVID 19 se projevil ve zvýšení zájmu o malá letadla a to až již jako volnočasovou aktivitu, tak jako prostředek individuální přepravy v době, kdy dopravní létání je značně omezeno.

Zajišťování pokračující letové způsobilosti letadel všeobecného letectví (MTOW < 5700 kg)

Počet letadel v kompetenci ML v roce 2020 dosáhl počtu celkem 2758 letadel všeobecného letectví, z toho 1183 letounů, 299 balonů a vzduchodolů a 1276 kluzáků a motorových kluzáků, celkem v 253 různých typech.

Dovoz letadel a kontroly letové způsobilosti

V roce 2020 bylo oddělením ML finalizováno celkem 74 dovozů letadel do ČR s vydáním OLZ, z toho 40 letounů, 31 kluzáků a motorovým kluzákům a 3 balonů. V dovozech se vedle již tradičně dovážených použitých letadel objevují stále častěji i letadla zcela nová.

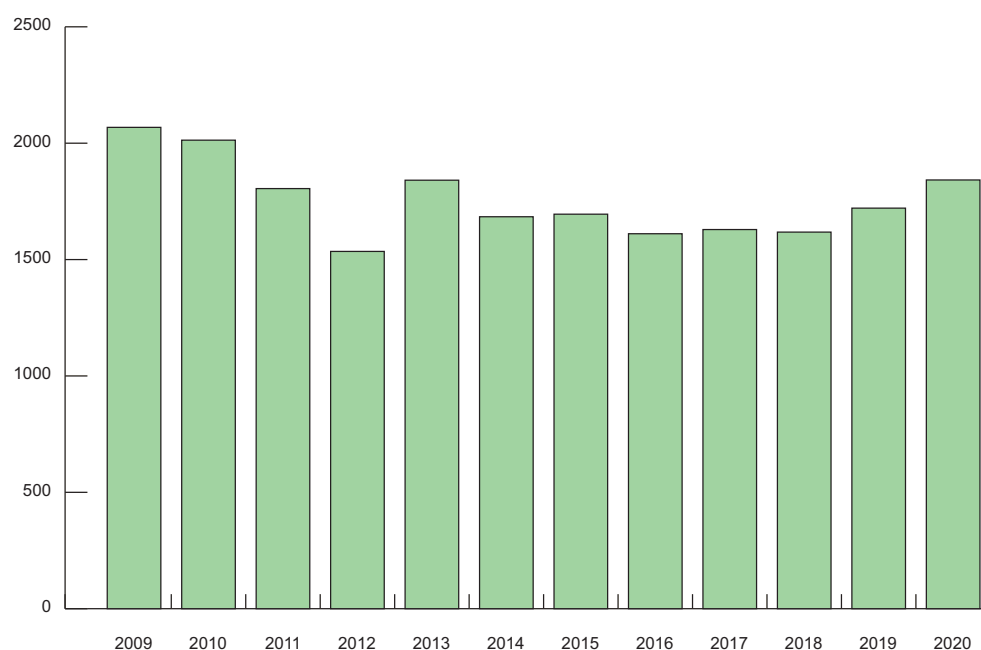

Celkový počet úkonů zachování letové způsobilosti ML za rok 2020

Úkon	2019	2020
Činnosti při dovozu/uvedení do provozu (OLZ+ARC+OHZ)	122	123
ARC vydaná na základě doporučení	141	18
ARC vydaná a prodlužovaná CAMO + vydaná ARC OP	1458	1613
Vydání a změna OHZ	48	51
Vydání EOLZ	5	6
Schválení letových podmínek	36	77
Vydání povolení k letu	51	71
ZOLZ v kat. povolení k letu	5	3
ACAM	13	8
Deklarované programy údržby a změny	231	291
Nepřímo schvalované programy údržby a změny (CAMO)	251	452
Schvalování programu údržby a změn	41	15
Schvalování MEL a jejich změny	8	6
Výjimka dle nařízení (ES) č. 216/2008 čl. 14.4	1	0
Prodloužení OLZ/ZOLZ	130	136

Počet vydaných ARC ve srovnání s předcházejícími lety

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2068	2013	1805	1535	1841	1684	1695	1611	1629	1618	1721	1842

Kontroly letadel (ACAM) – 2020

Oddělení ML provádělo ve smyslu nařízení komise č. (EU) 1321/2014 v roce 2020 namátkové kontroly letadel s důrazem na veškeré aspekty klíčových prvků rizika letové způsobilosti. S ohledem na potřebu omezení cestování byla pozornost věnována zejména letadlům provozovaným obchodně či v leteckých školách. Zvýšená pozornost byla věnována letadlům po opravách a opětovném uvedení do provozu. Kontroly byly prováděny s ohledem na specifika hygienických opatření.

Mezi další činnosti oddělení ML v roce 2020 patřilo:

Posuzování a schvalování provozní technické dokumentace letadel

- stanoviska k vydávání a prodlužování osvědčení leteckého provozovatele či seznamu minimálního vybavení letadel
- monitorování a vyhodnocování deklarovaných programů údržby
- monitorování a vyhodnocování programů údržby v nepřímém schvalování
- monitorování veškerých hlášení událostí spojených s technickými závadami malých letadel a provádění jejich analýz.

Kooperace s inspektory oddělení údržby

- účast na auditech v CAMO organizacích
- inspektoři ML se s inspektory ÚDR zúčastňovali plánovaných auditů v organizacích CAMO za účelem jejich podpory v oblasti pokračující letové způsobilosti a ověřování stavu letadel a jejich provozně-technické dokumentace (včetně provádění kontrol dle M.B.303 - Fleet Monitoring).

Mimořádné činnosti ML

Oddělení ML se v roce 2020 soustředilo na objasňování a vysvětlování změn vyplývajících ze změn Nařízení komise (EU) 1321/2014 platných pro malá letadla.

S ohledem na nemožnost provádění hromadných školení pověřených a oprávněných pracovníků v souvislosti s protiepidemickými opatřeními, byla za účelem sladění činnosti úřadu a těchto pracovníků prováděna individuální informační kampaň. Oprávnění pracovníci byli individuálně seznámeni s legislativními změnami Nařízení komise (EU) č. 1321/2014 a jejich implementací.

Odborné poradenství a osvěta letecké veřejnosti na půdě ÚCL i v odborném tisku, v oblasti všeobecného letectví, směřovala především ke zvýšení povědomí o možnostech a pravidlech individuálního přístupu k údržbě v rámci deklarovaných či nepřímo schvalovaných programů údržby letadel.

Oddělení údržby (ÚDR)

Vedoucí oddělení údržby

Ing. Jaromír Lank

Standardní činností oddělení údržby je opravňování organizací k údržbě a k řízení zachování letové způsobilosti a následný průběžný dozor nad těmito organizacemi. Tuto činnost provádělo ÚDR řádně i navzdory pandemické situaci během roku 2020.

Na jaře 2020 vstoupila v platnost změna nařízení Komise (EU) č. 1321/2014, která zavádí nová pravidla v oblasti letové způsobilosti letadel. Hlavními prvky této změny bylo plánované ukončení existence (podzim 2021) stávajících oprávnění podle Části M/G a M/F, aplikace nové Části ML a postupná transformace na nová oprávnění podle Části CAO a CAMO.

Implementace požadavků Části ML proběhla během roku u všech příslušných organizací formou průběžného dozoru.

Transformace na nová oprávnění probíhala postupně na žádost organizací a na konci roku 2020 jsme mohli registrovat čtyři organizace oprávněné podle Části CAMO a devět organizací podle Části CAO.

Součástí průběžného dozoru je i dozor nad organizacemi, které vlastní oprávnění USA/Kanada v rámci fungování příslušných dohod BASA. V roce 2020 dozorovalo oddělení 11 organizací vlastníci kanadské oprávnění k údržbě a 9 s oprávněním k údržbě pro USA (1 nové oprávnění).

Práce v oddělení údržby pokračuje v nastaveném duchu racionalizace plánování auditů s cílem optimalizovat pracovní vytížení, cestovní časy a náklady inspektorů, které je založeno na posuzování základních rizik, metodiky auditů se zaměřením na posuzování kořenových příčin nálezů a důrazu na řádnou aplikaci správného řádu v případech restrikcí práv vydaných oprávnění z důvodu nevyhovění požadavkům příslušných nařízení (EU).

Hlavním cílem ÚDR pro rok 2021 je úspěšné dokončení transformace na nová oprávnění podle Části CAO a CAMO a úspěšné absolvování SI EASA 2021.

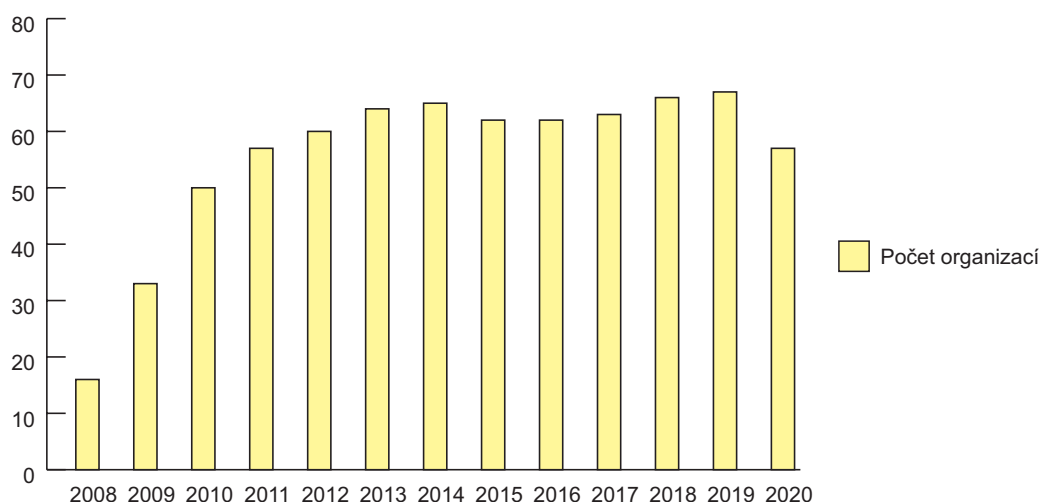
Organizace schválené v roce 2019 dle nařízení Komise (EU) č. 1321/2014:

– příloha I – Část M, Hlava G

V roce 2020 bylo vydáno 1 nové oprávnění, 11 organizací se oprávnění vzdalo nebo bylo oprávnění transformováno.

Celkový počet organizací CAMO dle Části M, Hlavy G nařízení (EU) č. 1321/2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet organizací	33	50	57	61	64	65	62	62	63	66	67	57

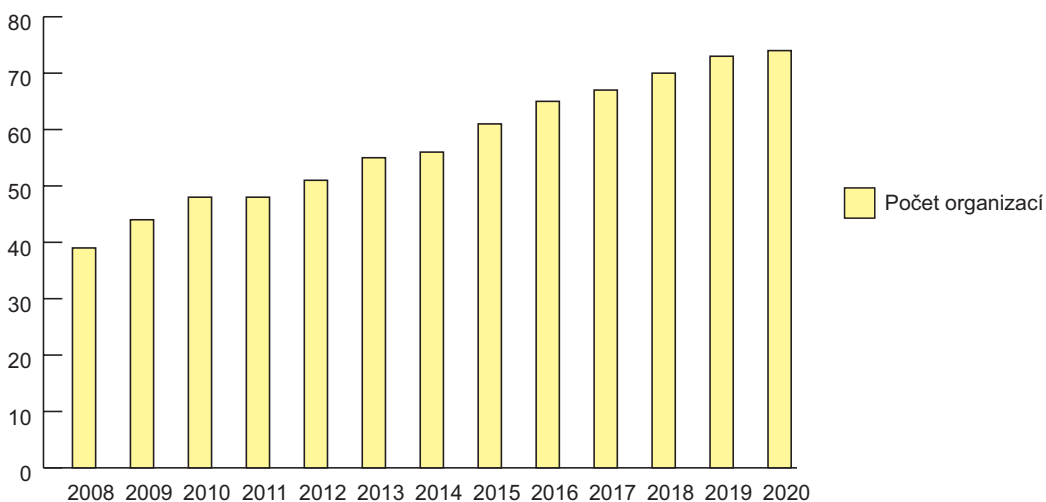

– příloha II – Část 145

V roce 2020 byla nově schválena 1 organizace.

Celkový počet organizací údržby dle Části 145

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet organizací	44	48	48	51	55	56	61	65	67	70	73	74

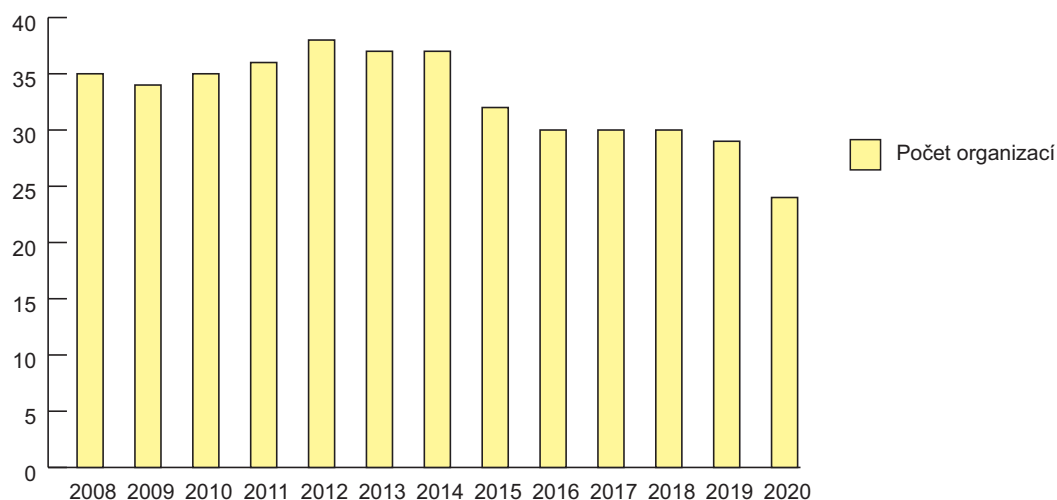

– příloha I – Část M, Hlava F

V roce 2020 se 5 organizací vzdalo nebo transformovalo své oprávnění.

Celkový počet organizací údržby dle Části M, Hlavy F

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet organizací	34	35	36	38	37	37	32	30	30	30	29	24

– příloha Vd – Část CAO

V roce 2020 vzniklo 9 organizací.

Celkový počet organizací letové způsobilosti dle Části CAO

	2020
Počet organizací	9

– příloha Vc – Část CAMO

V roce 2020 vznikly 4 organizace.

Celkový počet organizací k řízení zachování letové způsobilosti dle Části CAMO

	2020
Počet organizací	4

Počet organizací údržby – držitelů národního oprávnění dle CAA-TI-006-n/98

Počet oprávnění na konci roku 2020 byl 28.

Uznávání zahraničních servisních stanic dle CAA-TI-006-n/98

Oddělení údržby též podle směrnice CAA-TI-006-n/98 provádí audity a vydává uznání zahraniční servisní stanice pro údržbu českých letadel podle Annexu I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1139.

Sekce provozní

Ředitel sekce provozní

Ing. Vítězslav Hezký

Sekce provozní Úřadu pro civilní letectví má ve své kompetenci provádění státní správy a státního dozoru v oblasti ATM/ANS, letišť a leteckých staveb, bezpilotních systémů a přípravy a aktualizace leteckých předpisů a regulačních materiálů obecně. Každým rokem zde v této části výroční zprávy zmiňujeme statistická data a vykonané aktivity, každým rokem zde byl i krátce zmíněn předpokládaný výhled činností na příští rok. Nikdy však zřejmě v plánech žádného z nás, ani těch, kteří ve své praxi zažili omezení leteckého provozu nad Evropou dané výbuchem sopky Eyjafjallajökull v dubnu 2010, nebyly představy o tak razantním propadu leteckého provozu s dopadem jak na letecké dopravce, tak na poskytovatele letových služeb a provozovatele letišť, jaký jsme zaznamenali v roce 2020.

Jak je však vidět i na dále uvedených informacích, pokles provozu a nezbytná změna systému práce a komunikace nejen s klienty sekce, ale i mezi zaměstnanci samotnými, nebyla nepřekonatelnou překážkou v činnostech, které sekce provozní za rok 2020 vykonala. Muselo dojít k přehodnocení priorit, úpravám plánů dozoru i výcvikových činností, nicméně základní odpovědnost, kterou sekce zajišťuje a kterou je udržení úrovně bezpečnosti a zajištění výkonu dozoru, tohoto cíle bylo dosaženo a uvedené bylo mimo jiné potvrzeno i standardizačním týmem EASA v rámci inspekce, která proběhla v listopadu roku 2020. Chtěl bych zde však zmínit, že k dosažení tohoto cíle byla nezbytná i spolupráce a koordinace s klienty, kteří v tomto nelehkém období dokázali na situaci reagovat, komunikovat a v rámci možností hledat aktuální a kompromisní řešení. Za to bych rád všem svým kolegům, ale i zástupcům letecké veřejnosti, kteří s pracovníky sekce byli a jsou v kontaktu, poděkoval.

Dále je uveden souhrn informací a výčet činností sekce za uplynulé období. Zde si však pro čtenáře dovoluji zmínit odbor navigačních služeb (ONS) a to z toho důvodu, že plní v rámci Úřadu pro civilní letectví hlavní měrou úkoly vnitrostátního dozorového orgánu (NSA) dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 až 551/2004, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 a příslušného úřadu pro oblast ATM/ANS dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2018/1139. Proto je část Výroční zprávy ÚCL věnovaná činnostem tohoto odboru svým rozsahem a uvedenými informacemi obsáhlejší, protože je současně Výroční zprávou připravovanou a předkládanou podle čl. 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004.

Další odbory a oddělení již dále představí jejich příslušní představení. K tomu už jen dodávám, že zaměstnanci sekce se i v minulém roce podíleli na zajištění mezinárodních jednání, ve velké míře vedených distanční formou, a dalších činnostech popsanych dále. Ředitel sekce provozní i v roce 2020 zastával mimo jiné pozici zástupce stálého člena pro jednání správní rady EASA a vykonával činnost tiskového mluvčího ÚCL.

Odbor navigačních služeb (ONS)

Ředitel odboru navigačních služeb

Ing. Josef Kopp

Tak jako každý pracovní kolektiv, i zaměstnanci ONS museli řešit nové výzvy iniciované celosvětovou pandemií z hlediska zajištění chodu všech agend ve své působnosti, využívat nové způsoby provádění svých činností, ale také nastavit své osobní zázemí a chod rodin. Poskytovatelé služeb a další subjekty, které provádí své činnosti pod dohledem ONS, museli samozřejmě také reagovat na vzniklou situaci a řešit změny s cílem zajištění bezpečnosti a kontinuity svých činností. To sekundárně zvyšovalo tlak na zaměstnance ONS, kteří mimo standardní agendy změny u dozorovaných subjektů posuzovali a v předepsaných případech schvalovali. I přes všechny tyto těžkosti a nové výzvy odbor splnil roční program dohledu a zajistil chod všech svých agend bez omezení.

Druhým klíčovým faktorem bylo dokončení implementace nové regulace, ve smyslu nabytí účinnosti prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373, a zahájení jejího uplatňování v praxi. Tato implementace se promítla do všech činností poskytovatelů služeb, neboť tato nová regulace je mnohem více a detailněji předepisující, než předcházející prováděcí nařízení Komise (EU) 1034/2011 a 1035/2011, která byla novou regulací nahrazena. Nová regulace je rozhodnutím výkonného ředitele EASA doplněna o akceptovatelné prostředky shody (AMC) a doporučení (Guidelines), které ještě zpřesňují některé požadavky s ohledem na způsob implementace a jeho prokázání. Zaměstnanci odboru zajistili v roce 2020 provedení auditů u všech dozorovaných poskytovatelů služeb s cílem prověřit účinnost a úspěšnost implementace nové regulace, a to i přes výše uvedené těžkosti spojené s pandemií COVID-19.

Třetím zásadním faktorem bylo zahájení třetího referenčního období (2020-2024) sledování výkonnosti v oblasti ATM/ANS dle prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/317. Také tato oblast byla značně ovlivněna probíhající pandemií. Ačkoliv v klíčových oblastech bezpečnosti (Safety - SAF) a životního prostředí (Environment - ENV) došlo ke zlepšení, tak u zbývajících dvou oblastí – kapacity (Capacity - CAP) a efektivnosti stanovených nákladů poskytovatelů služeb (Cost efficiency - CE) došlo ke značnému poklesu vinou dramatického omezení letecké dopravy. Tento dramatický pokles si vyžádal přijetí opatření nejen na úrovni poskytovatelů služeb a jejich dozorových orgánů, ale také na celoevropské úrovni přehodnocením požadavků pro sledování výkonnosti a úpravou celoevropských výkonnostních cílů ze strany Evropské komise.

Posledním faktorem, který měl vliv na činnosti odboru v roce 2020, byla příprava organizace a vlastní provedení standardizační inspekce EASA v oblasti ATM/ANS v ČR. Inspekce se uskutečnila v listopadu 2020 dálkovým způsobem a zaměstnanci odboru se na tuto inspekci připravili a byli schopni dokladovat prováděné kontrolní činnosti i přes vrcholící druhou vlnu pandemie COVID-19.

Dnem 1. 1. 2020 tvořilo odbor 13 služebních míst, z toho 12 bylo obsazeno zaměstnanci státní služby a jedno služební místo v oddělení dohledu bylo neobsazené. V roce 2020 tvořily strukturu odboru dvě oddělení, a to oddělení dohledu (6) a oddělení interoperability (4). Tato oddělení byla dále podporována dvěma samostatnými pozicemi, inspektorem – manažerem rozvoje a odborným radou – koordinátorem mezinárodních aktivit. Z hlediska mezinárodní koordinace se především jednalo o zajištění mezinárodní spolupráce vnitrostátních dozorových orgánů členských států funkčního bloku vzdušného prostoru střední Evropy (FAB CE) či spolupráce v oblasti dohledu v rámci přeshraničního poskytování letových navigačních služeb. Bohužel se ani v roce 2020

nepodařilo zastavit fluktuaci zaměstnanců odboru. Ačkoliv v průběhu roku jeden zaměstnanec tým ONS opustil a jiný zase jiné služební místo doplnil, tak koncem prosince 2020 zůstalo opět 1 služební místo neobsazeno.

Výcvik personálu ONS probíhal na základě plánů výcviku jednotlivých zaměstnanců ONS a Ročního plánu ONS na rok 2020. Klíčovým prostředkem pro zvyšování odbornosti a získávání znalostí inspektorů byla účast na odborných kurzech, zprostředkovaných zejména výcvikovým zařízením EUROCONTROL (Institute of Air Navigation Services) se sídlem v Lucemburku. V důsledku COVID-19 probíhal výcvik personálu ONS od března 2020 převážně distanční formou (online). Na konci roku 2020 bylo 10 z 12 inspektorů držiteli certifikátu auditora kvality (QA) podle ISO 9001, u jednoho inspektora byla provedena obnova certifikátu QA a u dvou inspektorů byla taktéž obnovena kvalifikace vedoucího auditora podle ISO 27001. V rámci interních školicích a výcvikových aktivit byl splněn plán a podařilo se tak udržet odbornou úroveň znalostí inspektorů odboru. Další nezbytnou součástí udržení kompetencí a odborných zkušeností inspektorů je jejich pravidelná účast na regulačních auditech, inspekcích a kontrolách státního dozoru, které se provádějí na základě Programu dohledu odboru pro daný kalendářní rok.

V roce 2020 proběhlo zlepšování a aktualizace postupů odboru zejména na základě výsledků auditní činnosti u poskytovatelů služeb, kdy bylo ověřováno plnění požadavků podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373 a to zejména v oblasti týkající se řízení změn. V tomto ohledu pokračovaly konzultace s poskytovateli služeb z důvodu sladění jejich postupů a postupů Úřadu. Odbor upravil své postupy pro oblast dohledu nad změnami u poskytovatelů služeb a organizacemi pro výcvik řídicích letového provozu, ale také pro oblast sledování výkonnosti z důvodu sladění těchto postupů s nově vydaným prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1627, který upravuje požadavky pro výkonnost a schéma poplatků z důvodu dopadu pandemie COVID-19.

Stěžejní aktivitou v oblasti sledování výkonnosti bylo schvalování návrhů výkonnostních plánů členských států EU pro třetí referenční období na úrovni Evropské komise. Jak je uvedeno výše, tento proces byl narušen a výrazně ovlivněn pandemií COVID-19, která následně zapříčinila neschválení těchto návrhů. Hlavním důvodem byl výrazný propad letového provozu na počátku pandemie a nejistota z budoucího vývoje letového provozu, který by neumožnil naplňovat navržené výkonnostní cíle. Bohužel toto platilo i pro návrh výkonnostního plánu předložený Českou republikou i přesto, že orgán Evropské komise (Performance Review Body – PRB) tento plán ve své zprávě vyhodnotil jako způsobilý k odsouhlasení. Proto se odbor ve zbytku roku zabýval v této oblasti plněním úkolů vyplývajících z prováděcího nařízení Komise (EU) 2020/1627, která upravila a nastavila postupy pro revizi návrhů výkonnostních plánů pro třetí referenční období (RP3) předložených v listopadu 2019. Z výše uvedeného důvodu odbor ve spolupráci s podnikem ŘLP ČR, s. p. připravil a předložil dodatečné zprávy Evropské komisi popisující stav a úroveň dopadu pandemie COVID-19 na poskytování letových navigačních služeb v ČR, jako podklad pro určení nových celoevropských výkonnostních cílů. V tomto ohledu se odbor zúčastnil několika konzultačních jednání organizovaných Evropskou komisí a PRB.

Dále odbor v oblasti sledování výkonnosti plnil standardní úkoly spojené s předkládáním požadovaných zpráv. Proto v úzké koordinaci s dozorovými orgány členských států FAB CE a ve spolupráci s dotčenými poskytovateli služeb byla v průběhu roku 2020 zpracována monitorovací zpráva FAB CE za rok 2019 (poslední rok druhého referenčního období). Zpráva popisující plnění Plánu výkonnosti ve čtyřech klíčových oblastech výkonnosti byla předložena v požadovaném termínu a rozsahu Evropské komisi. V této souvislosti byl průběhu roku zpracován ve spolupráci s RLP ČR, s. p. vstup do zprávy ICAO Performance Monitoring (Regional Performance Review Report).

Mimo výše uvedené monitorovací a vyhodnocovací aktivity se odbor zabýval přípravou zprávy pro Local Single Sky Implementation (LSSIP), vyhodnocením dotazníků EASA k určení dosažené úrovně provozní bezpečnosti a v rámci povinných zpráv pro Evropskou komisi také verifikací nákladové báze poskytovatelů letových navigačních služeb. Výkonnost poskytovatelů byla dále sledována průběžně včetně prováděných auditů s důrazem na přijatá opatření v oblasti efektivity nákladů zapříčiněné dopadem pandemie COVID-19 a s cílem udržení úrovně provozní bezpečnosti při poskytování letových provozních služeb vzhledem k danému objemu letového provozu, stanovení priorit v oblasti investic a udržení finanční stability. Úřad pro civilní letectví se aktivně zapojil v rámci jednání s leteckými dopravci, kde bylo předloženo vyhodnocení výkonnosti a transparentnosti služeb dle požadavků evropské regulace, které bylo s ohledem na probíhající pandemii organizováno distanční formou.

V oblasti mezinárodní spolupráce se zaměstnanci odboru v roce 2020 aktivně podíleli na jednáních, seminářích a zasedáních vnitrostátních dozorových orgánů na několika úrovních. Tato jednání byla organizována v rozhodující míře distanční formou. V rámci spolupráce NSA FAB CE zaměstnanci odboru pokračovali ve svých pracovních činnostech v rámci Koordinačního výboru NSA (NSA Coordination Committee – NSA CC) a činností pracovních skupin NSA CC. V tomto roce pokračoval zástupce odboru v předsednictví pracovní skupiny pro lidské zdroje (HRWG). Hlavním úkolem HRWG v roce 2020 bylo provést společné hodnocení lidských zdrojů vnitrostátních dozorových orgánů FAB CE, které jsou NSA povinny provést dle čl. 4(8) a ATM/ANS.AR.B.001 (a)(2) PNK (EU) 2017/373 a dle čl. 5(5) a ATCO.AR.A.005 (a) NK (EU) 2015/340 alespoň jednou za 2 roky. Z provedeného hodnocení v roce 2020 vyplývá, že v rámci 7 členských států FAB CE (Bosna a Hercegovina, Česká republika, Chorvatsko, Maďarsko, Rakousko, Slovensko a Slovinsko):

- Jeden NSA využívá kvalifikované subjekty (netýká se ÚCL),
- Dva NSA využívají nasmlouvané dodavatele pro zajištění svých úkolů (netýká se ÚCL),
- Celkový počet služebních míst v rámci FAB CE NSA je 67, což je o 9 více než v roce 2018 (nárůst je způsoben v důsledku restrukturalizace NSA Maďarska),
- Z těchto 67 služebních míst je 59 určeno pro inspektory (42 zaměstnanců na těchto služebních místech dosáhlo již plné kompetence inspektora),
- Fluktuační sazba zaměstnanců NSA v rámci FAB CE dosahuje 34 % (HU 75 %, AT 50 %, BA 50 %, HR 33 %, CZ 31 %, SK 14 % a SI 0 %).

Hodnocení lidských zdrojů na úrovni FAB CE v roce 2020 identifikovalo následující oblasti, které vyžadují zlepšení:

- Obsazování volných služebních míst a udržení zaměstnanců NSA (vysoké požadavky na kompetenci inspektorů oproti nízkému ohodnocení),
- Zajištění a řízení výcviku inspektorů zejména v době celosvětové pandemie COVID-19 (kurzy IANS se ruší nebo přesouvají),
- Podpora zachování výcvikového institutu IANS v rámci úsporných opatření EUROCONTROL, který je současným nejefektivnějším řešením pro školení inspektorů NSA,
- Podpora implementace nových technologií a postupů pro on-line auditování a dohled nad poskytovateli služeb a rovněž zajištění dostatečné on-line spolupráce a výměny informací mezi NSA, aby bylo možné úspěšně čelit obtížím pandemie COVID-19.

Mezi další činnosti NSA CC v roce 2020 patřilo sdílení informací o vybraných událostech v civilním letectví a problémech, které by mohly mít potenciální vliv na dosaženou úroveň provozní bezpečnosti při poskytování letových navigačních služeb v rámci členských států FAB CE. V roce 2021 je ředitel odboru předsedajícím v rámci NSA CC.

NCP NSA Coordination Platform

Dopad pandemie se nevyhnul ani oblasti zapojení zaměstnanců odboru do činností v rámci koordinační platformy vnitrostátních dozorových orgánů členských států EU „NSA Coordination Platform“ (NCP). Nicméně se inspektoři odboru pravidelně účastnili jednání v pracovních skupinách pro vý-

konnost letových navigačních služeb a managementu letového provozu (PERF WG) a „Transversal Working Group“ zahrnující oblasti nasazování projektů SESAR, spolupráce mezi funkčními bloky vzdušného prostoru a oblast interoperability (TRANSVERSAL WG). Zaměstnanci odboru se rovněž aktivně účastnili jednání EASA v rámci „ATM/ANS Technical Body“ a na práci v dalších mezinárodních odborných platformách, jako například „Network Operations Team“ (NETOPS) a pracovní skupiny pro zajištění regulace kvality leteckých dat a informací (AIRI). Ve svém působení na mezinárodní scéně odbor dále pokračoval v oblasti společné civilně – vojenské spolupráce (JCMACC) a ASM, kde se zaměstnanci odboru zúčastnili několika jednání na podporu flexibilního využívání vzdušného prostoru (FUA). Přínosem účasti ve výše uvedených pracovních skupinách bylo prezentování osvědčených postupů a jejich sdílení mezi vnitrostátními dozorovými orgány s cílem harmonizace nových legislativních požadavků při dohledu nad provozní bezpečností v evropském měřítku.

V roce 2020 pokračovala také úzká spolupráce s vnitrostátními dozorovými orgány Spolkové republiky Německo a Polska při sdílení a výměně informací týkajících se dohledu nad provozní bezpečností poskytovatelů letových navigačních služeb a výměny zkušeností v oblasti dohledu nad organizacemi zajišťujícími výcvik řídicích letového provozu (TO). V roce 2020 byla v oblasti změn funkčních systémů podepsána pracovní ujednání mezi odborem dohledu NSA Spolkové republiky Německo a odborem navigačních služeb a odborem letecké navigace NSA Polska a odborem navigačních služeb.

Účast inspektorů odboru zapojených do činností odborných komisí v ČR (Mezirezortní navigační komise, Mezirezortní komise pro prostorová data, apod.) byla v roce 2020 rovněž významně ovlivněna a pokud se daná jednání uskutečnila, byla provedena převážně distančním způsobem. Dále se inspektoři účastnili rozboru k bezpečnosti letů a i nadále se aktivně podíleli na uplatňování politiky JUST CULTURE, jejíž principy byly diskutovány v rámci společných jednání ÚCL a poskytovatelů letových navigačních služeb (například tzv. Safety Board) anebo organizací poskytujících výcvik řídicích letového provozu.

S ohledem na plnění úkolů NSA realizoval odbor navigačních služeb dohled nad poskytovateli letových navigačních služeb a organizacemi zajišťujícími uspořádání vzdušného prostoru (ASM) a uspořádání toku letového provozu (ATFM) v rámci naplňování požadavků jednotného evropského nebe (SES). Úkoly dohledu a státního dozoru byly mimo již zmíněnou legislativu SES realizovány také v souladu se základním nařízením EASA (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018 /1139) a v neposlední řadě také v souladu s národní legislativou, tedy

v souladu se zákonem o civilním letectví a jeho prováděcí vyhláškou. Dohled byl inspektory odboru prováděn formou auditů, inspekci, kontrol státního dozoru, schvalováním změn funkčních systémů a stanovené dokumentace, schvalováním kurzů a postupů u organizací pro výcvik řídicích letového provozu (TO) a monitorováním výkonnostních ukazatelů, včetně monitoringu šetření hlášených událostí vzniklých v souvislosti s poskytováním ATM/ANS dle požadavků prováděcího nařízení EU 2017/373. I v roce 2020 úspěšně pokračovala spolupráce ÚCL, resp. odboru, s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), v oblasti kybernetické bezpečnosti u správců kritické infrastruktury, kteří jsou současně poskytovateli letových navigačních služeb. Tato spolupráce se v roce 2020 soustředila na provedení společných auditů u státního podniku Řízení letového provozu ČR a u Českého hydrometeorologického ústavu. Získané zkušenosti a znalosti ze společné spolupráce byly následně využity v přípravě společného memoranda o spolupráci mezi ÚCL a NÚKIB, které bylo podepsáno řediteli obou úřadů v lednu 2021.

V rámci dohledu nebylo v průběhu roku 2020 využito externích zdrojů ve formě kvalifikovaných subjektů pověřených prováděním auditů.

Oddělení dohledu (ODO)

Vedoucí oddělení dohledu

Ing. Renata Neubertová

Úkoly oddělení vychází z činností odboru navigačních služeb. Oddělení provádí dohled a výkon státní správy a státního dozoru v oblasti letových navigačních služeb/ANS (ATS, METS a AIS), uspořádání letového provozu/ATM, nad organizacemi pro výcvik řídicích letového provozu/TO, nad poskytováním služby tvorby letových postupů a nad koordinátorem, zajišťujícím přidělování volných letištních časů leteckým dopravcům. V oblasti ATM provádí oddělení dohled nejen nad ATS, ale také dohled nad činnostmi týkající se ASM a ATFM. ODO rovněž provádí dohled a výkon státního dozoru nad činnostmi a příslušným vybavením stanovišť AFIS a/nebo stanovišť neřízených letišť poskytujících informace známému provozu mimo rámec ATS (ATC nebo AFIS).

Dohled a státní dozor nad poskytovateli výše uvedených služeb je prováděn zejména s ohledem na bezpečnou a účinnou činnost poskytovatelů, kteří poskytují služby vztahující se k vzdušnému prostoru, který spadá do pravomoci České republiky, včetně provádění šetření, inspekci a auditů provozní bezpečnosti, zpracovávání protokolů o zjištěných neshodách a schvalování navržených nápravných opatření a následné kontroly efektivity jejich implementace. Dohled byl v roce 2020 v rámci FIR Praha uplatňován na všechny poskytovatele ATM/ANS a TO, tj. na Řízení letového provozu ČR, s.p. (ŘLP ČR, s.p.), AERO Vodochody AEROSPACE a.s. (AVA, a.s.), Aircraft Industries, a.s. (AI, a.s.) a Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ), kteří jsou pověřenými poskytovateli služeb (PS).

Dohled byl inspektory oddělení prováděn nejen formou auditů a kontrol státního dozoru, ale také schvalováním změn (funkčních systémů a systému řízení) a stanovené dokumentace, schvalováním kurzů a postupů u TO, včetně sledování šetření hlášených událostí vzniklých v souvislosti s poskytováním ATM/ANS dle požadavků prováděcího nařízení EU 2017/373, souvisejících AMC a GM a v souladu s dalšími relevantními prováděcími nařízeními EU pro oblast civilního letectví.

Inspektoři ODO zajistili splnění plánu pro rok 2020 bez omezení.

V roce 2020 bylo realizováno celkem 8 auditů, a to u 4 poskytovatelů ATM/ANS a u 3 TO dle prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373 a nařízení Komise 2015/340. Dále zaměstnanci ODO provedli 20 kontrol státního dozoru u poskytovatelů informací na neřízených letištích bez ATS (AFIS). V rámci auditů bylo souhrnně zjištěno 94 nálezů úrovně 2. Oproti roku 2019 došlo v roce 2020 k relativně velkému navýšení, které bylo způsobeno zejména přechodem na nové nařízení (EU) 2017/373. S ohledem na zjištěné nálezy zaměstnanci ODO provedli řadu konzultačních jednání s jednotlivými PS, které byly především zaměřeny na interpretaci požadavků nařízení Komise (EU) 2017/373 a příslušných AMC.

V roce 2020 bylo v rámci agendy ODO řešeno na základě podaných žádostí 143 správních řízení. Z tohoto počtu bylo 128 řízení ukončeno vydáním rozhodnutí, deset správních řízení bylo převedeno do roku 2021 a u zbylých řízení došlo ke zpětvzetí žádosti nebo žádost byla jako podnět zamítnuta.

V rámci pracovních jednání byla monitorována příprava zavedení nového systému systém AIM u ŘLP ČR, s.p. Inspektoři ODO se v rámci sledování shody a vyhodnocování rizik zaměřili v roce 2020 na uplatňování požadavků na změny funkčních systémů např. v rámci implementace „Single Person Operation“ (SPO) na stanovištích poskytovatelů ATS a to v širším rozsahu, než pouze možnosti použití SPO v případě degradačních postupů.

U ŘLP ČR, s.p. bylo mimo služby uvedené v osvědčení monitorováno také poskytování služby tvorby letových postupů, k jehož poskytování byl udělen Úřadem na základě národních předpisů souhlas. Monitorování v této oblasti bylo zaměřeno na provádění změn funkčních systémů (včetně nehodnocených) s ohledem na změnu letových postupů.

Zaměstnanci ODO byl v roce 2020 zajišťován také dohled nad plněním požadavků stanovených předpisovou základnou pro oblast ASM předtaktické a taktické úrovně a realizace ASM strategického stupně, které bylo zaměřeno především na rozdělení vzdušného prostoru, dohled a zajištění vyhodnocení užívání vzdušného prostoru v souladu s konceptem FUA a zajištění činností státu na strategické úrovni ASM. Na strategické úrovni byly organizovány činnosti konzultační skupiny ASM (KSASM), v rámci kterých byly projednány podněty ke změně rozdělení vzdušného prostoru ČR nebo vyhrazení vzdušného prostoru pro jednotlivé žadatele resp. uživatele vzdušného prostoru nebo skupinu uživatelů vzdušného prostoru. Následně zaměstnanci ODO k výše uvedenému zajišťovali vydání příslušných vyhlášek Opatření obecné povahy (OOP), které byly v roce 2020 vydány zejména v rámci podnětů na zřízení TRA GA, TRA pro sportovní akce a TRA a TSA pro vojenská cvičení (Ample Strike). Celkem bylo v roce 2020 vydáno pro tyto účely 15 OOP.

V souvislosti s ASM je nutné uvést, že hranice mezi FIR Praha a ostatními FIR sousedních států se v roce 2020 oproti roku 2019 nezměnily, a to včetně povolené delegace prostorů mezi poskytovateli služeb.

Jedním z hlavních úkolů v oblasti ASM v roce 2020 bylo zajištění dohledu nad přípravou zavedení Free Route Airspace (FRA) v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) č. 716/2014, které bylo zavedeno v ČR od FL 095 v plánovaném termínu (25. 2. 2021). FRA byla pod dohledem ODO schválena jako změna funkčního systému, která byla konzultována s příslušnými úřady sousedních států.

V rámci ASM jsou také ve správních řízeních odbavovány žádosti o povolení vstupu do zakázaných prostorů (LKP), kdy v roce 2020 bylo zaměstnanci oddělení vydáno celkem 46 kladných rozhodnutí o povolení vstupu do LKP se zcela zásadní převahou povolení ke vstupu do LKP1.

V oblasti ATFM provádí ODO dohled nad zajištěním toku letového provozu ve smyslu přímo použitelných nařízení EU. V souladu s čl. 11 odst. 7 nařízení Komise (EU) č. 255/2010 a v souladu se směrnicí ÚCL – 237 (Postupy pro plnění požadavků ATFM) byla k 31. 12. 2020 v rámci ODO vypracována pravidelná roční analýza dodržování opatření ATFM v předchozím roce. V roce 2020 nelze výsledky v této oblasti porovnávat s jinými roky, protože byla založena na vstupních hodnotách, které nelze srovnat. Vstupem do přezkumu za rok 2020 byly použity statistiky vydané Manažerem Evropské sítě (Network Manager – NM) v roce 2020 a v lednu 2021 a zprávy ATSP zasílané pravidelně na ÚCL. Byla sledována míra dodržování odletových slotů ATFM na letišti odletu, která byla v rámci celé ČR porušena celkově v míře 5,15 % z 35 763 odletů, což je setrvalý stav bez ohledu na počet letů. V roce 2020 bylo dosaženo v průměru 96,01 % dodržení slotů na letišti Praha Ruzyně (jediné koordinované letiště v ČR). Počet neoprávněně aktivovaných letů (dle čl. 11 odst. 2 nařízení č. 255/2010) za rok 2020 byl na jednotlivých letištích ČR velice malý (celkově 0,06 %) a neměl žádný dopad na uspořádání toku a kapacity letového provozu, nicméně oproti roku 2019 se v ČR jedná o mírné zvýšení (z 0,05 %). V oblasti ATFM mohou být uděleny státem výjimky z přidělení odletového slotu, které v roce 2020 nepřevýšily celkovou míru 0,48 % ročního objemu odletů z ČR, mezi které však NM započítal i lety, které výjimky použily neoprávněně (tj. bez schválení Úřadem), což bylo 20,9 % z celkového počtu uplatněných výjimek v ČR. Přesto je požadavek v této oblasti v rámci ČR plněn a nebylo požadováno žádné další sdělení Evropské komisi o poskytnutých výjimkách (v souladu s čl. 11 odst. 3 písm. b) nařízení č. 255/2010).

Mimo výše uvedené provádí oddělení dohled nad výkonem funkce koordinátora, zajišťujícího přidělování volných letištních časů (slotů) leteckým dopravcům. Tato oblast byla v roce 2020 monitorována s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1477, na které následně navázalo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/250.

ODO provádí také dohled nad TO ve smyslu přímo použitelného nařízení EU, včetně provádění šetření, inspekci a auditů, včetně schvalování výcvikových kurzů, místních plánů výcviku a místních systémů odborné způsobilosti poskytovatelů ATS a provádí dozor nad zkouškami a organizuje ověřování výsledků zkoušek řídicích letového provozu. V roce 2020 byl zaměřen dohled na implementaci nařízení Komise (EU) 2015/340, kterým se stanoví technické požadavky a správní postupy týkající se průkazů způsobilosti a osvědčení řídicích letového provozu (ATCo), na detaily praktické realizace provozních a výcvikových postupů, do kterých byly zaimplementovány požadavky příslušných AMC. Kontrola proběhla u všech TO, tj. u ŘLP ČR, s.p., AVA, a.s. a u AI, a.s. v rámci plánovaných auditů u těchto organizací jako poskytovatelů ATM/ANS. V rámci kontrolních činností byly dále zaměstnanci ODO ověřovány vstupní informace žadatelů, týkající se vydání průkazů způsobilosti žáka nebo vydání či změny průkazů způsobilosti řídicích letového provozu.

V roce 2020 převzalo ODO odpovědnost za schvalování a dozor nad organizacemi provádějícími zkoušky jazykových znalostí řídicích letového provozu (LAB). V této oblasti byl proveden audit u Řízení letového provozu ČR, s.p., který ODO uvedl na seznamu schválených LAB, který je publikován na webových stránkách Úřadu.

Zaměstnanci ODO dokázali v roce 2020 rychle reagovat na požadavky TO a PS, které byly vyvolány opatřeními proti pandemii COVID-19, např. v rámci schvalování nové metody pro různé druhy výcviku ATCo distanční formou („Remote“) nebo v rámci schválení požadavků na úpravu místního systému odborné způsobilosti ATCo u poskytovatelů ATS. V souvislosti s opatřeními proti pandemii COVID-19 nebyly v roce 2020 uděleny žádné výjimky pro poskytovatele ATS a TO pro uplatňování regulace v oblasti výcviku a udržování kompetence řídicích letového provozu.

V oblasti dohledu nad kompetencí dispečerů AFIS pokračovala v roce 2020 spolupráce s OZLP/SL Úřadu v oblasti vydávání průkazů způsobilosti dispečerů AFIS.

Od počátku roku 2020 přibyli do portfolia dohledu ODO 3 noví poskytovatelé informací známému provozu. Jednalo se o Letecké služby Hradec Králové, a.s., Jihočeské Letiště České Budějovice, a.s. a Letiště Praha Letňany, s.r.o., kteří se vzdali osvědčení poskytovatele AFIS a požádali o schválení stanoviště RADIO. Ověření dodržování platných ustanovení bylo zaměřeno na dodržování požadavků Dodatku S leteckého předpisu L 11, které bylo prověřeno kontrolou v rámci plánu státního dozoru na letištích Cheb, Toužim, Staňkov, Klatovy, Plzeň/Líně, Letkov, Rokycany, Havlíčkův Brod, Jihlava, Přibyslav, Chotěboř, Medlánky, Stachovice, Olomouc, Prostějov, Vyškov, Zlín, Kyjov. Dále byly provedeny mimořádné kontroly na letištích Hradec Králové a Kladno.

Oddělení interoperability (OI)

Vedoucí oddělení interoperability

Ing. Zdeněk Peterka

Oddělení interoperability (IO) v průběhu roku 2020 plnilo úkoly stanovené národní i evropskou legislativou. V průběhu celého období byla činnost oddělení zatížena absencí jednoho kvalifikovaného inspektora a realizace standardních aktivit byla dále komplikována opatřeními realizovanými v souvislosti s COVID 19. I přes uvedené úskalí se kvalifikovaným zaměstnancům OI podařilo udržet vysoký standard realizovaných činností a zajistit, že žádný z poskytovatelů letových navigačních služeb (ANS), leteckých podniků ani průmyslových subjektů nebyl z důvodu opožděné nebo nekvalitní činnosti OI negativně ovlivněn. Dosažení uvedeného stavu je známkou vysokého stupně uvědomění všech pracovníků oddělení o důležitosti jejich práce pro bezpečnost letového provozu, v jehož duchu pracovali také nad rámec svých standardních povinností, za což jim patří poděkování, ale zároveň je nezbytné konstatovat, že takovýto stav nelze praktikovat kontinuálně.

Rámcově lze hlavní činnosti OI charakterizovat jako dohledové činnosti v technické oblasti, zajišťující plnění dotčených požadavků definovaných v:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139, včetně souvisejících prováděcích nařízení pro všechny oblasti interoperability evropské sítě řízení letového provozu (EATMN),
- Prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/373 zejména v oblastech řízení změn funkčních systémů poskytovatelů LNS a výcviku jejich pracovníků, působících v oboru zabezpečovacích elektronických zařízení pro letový provoz (ATSEP),
- Zákonu č. 49/1997 Sb., o civilním letectví se zaměřením na schvalování způsobilostí leteckých pozemních zařízení dle §16 tohoto zákona a opravňování fyzických a právnických osob, pro realizaci projektování, vývoje, výroby, údržby, oprav, modifikací, konstrukčních změn a zkoušení leteckých pozemních zařízení, ve smyslu požadavků definovaných v §17 leteckého zákona.

Způsobilost LPZ je prezentována platným Osvědčením provozní způsobilosti (OPZ), které je po prokázání souladu s požadavky normativní základny vydáváno pro každé provozované LPZ, jako vyjádření souhlasu s jeho použitím v civilním letectví, jak stanovuje §16 zák. č. 49/1997 Sb. Problematice OPZ byla v rámci OI věnována odpovídající pozornost, a to jak v rámci prolongace platnosti stávajících osvědčení, tak i vydávání nových OPZ pro LPZ, která jsou nově uváděná do provozního využití. V oblasti dozorové činnosti ve vztahu k jednotlivým kategoriím LPZ, definovaným ve vyhl. č. 108/1997 Sb., je dosahováno standardně dobrých výsledků u všech poskytovatelů LNS i subjektů poskytujících informace známému provozu ze stanovišť RADIO.

V rámci ověřování provozní způsobilosti LPZ bylo v roce 2020 realizováno pro poskytovatele ANS a další subjekty:

- 28x vydání LPZ pro nově zaváděná LPZ,
- 44x provedení změny v aktuálně platném OPZ z důvodu modernizace LPZ,
- 97x provedení průběžné prolongace OPZ pro aktuálně provozovaná LPZ,
- 26x řízené ukončení platnosti vydaného OPZ z důvodu ukončení provozního využití LPZ.

Ověření způsobilosti LPZ v letech 2012 až 2020									
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet ověřených LPZ	218	164	161	150	166	223	215	210	195
- z toho nově vydaných OPZ	19	36	8	14	37	69	36	18	28
- z toho změna OPZ po změně FS	96	44	58	63	51	64	64	85	44
- z toho ověření platnosti OPZ	103	84	95	73	78	90	115	103	97
- z toho řízené ukončení platnosti OPZ	–	–	–	–	–	–	–	4	26

Obdobně, jako v předchozích letech byla i v roce 2020 v rámci činností OI vyčleněna nezbytná kapacita pro dozorování oblasti dodržování požadavků, stanovených prováděcími předpisy pro oblast interoperability evropské sítě řízení letového provozu (EATMN). Tato činnost byla plně založena na praktické aplikaci požadavků Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 a souvisejících prováděcích nařízení a dalších implementačních pravidel. Zaměstnanci OI věnovali náležitou pozornost činnostem, spočívajícím v důsledné kontrole prokazování zajištění interoperability jednotlivých systémů, které svým určením naplňují předpoklady zařazení do této kategorie. To představovalo cílené prověřování všech prohlášení o ověření systémů (DoV), ve smyslu jejich komparace s normativní základnou, předkládaných poskytovateli ANS pro nově zaváděné ATM systémy, uvedené v tzv. znázornění EATMN systémů s ohledem na jejich integraci do evropské sítě nebo jejich změny.

V průběhu roku 2020 bylo u všech dozorovaných poskytovatelů služeb posouzeno celkem 11 DoV. Jako klad lze hodnotit, že žádný z předložených dokumentů nemusel být předkladateli vrácen pro hrubé nedostatky, což je mj. i výsledkem průběžně realizované konzultační činnosti v této oblasti, prováděné v několika posledních letech zaměstnanci OI.

Posouzení a akceptace DoV v letech 2012 až 2020									
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet posouzených DoV	38	32	22	16	21	11	26	28	11

Odpovídající pozornost byla v rámci OI věnována také oblasti řízení a koordinace přidělování IC pro pozemní dotazovače používané v přehledových radarech. Tato oblast má zásadní význam pro bezpečnost letového provozu a je koordinována z úrovně EUROCONTROL. V průběhu roku nebyl v rámci dozorové činnosti zjištěn žádný případ porušení pravidel stanovených pro tuto oblast požadavky nařízení Komise (ES) č. 262/2009. Všichni provozovatelé sekundárních radiolokátorů, provozovaných v módu S v České republice, tzn. poskytovatele přehledových služeb v civilním letectví, Vzdušné síly Armády ČR (AČR) i průmyslové subjekty, provozují platný a zkoordinovaný dotazovací kód (IC), jejichž přehled je v rámci OI veden a průběžně dozorován ve vztahu ke koordinačním požadavkům EUROCONTROL (MICA). Zaměstnanci OI se v návaznosti na požadavky koordinačního orgánu EUROCONTROL podíleli na provádění re-validace přidělených IC. Pro případné řešení požadavků a sporů v této oblasti je v rámci ONS určen zaměstnanec, jako kontaktní osoba pro koordinaci žádosti o přidělování IC a uplatňování zájmů a požadavků národních provozovatelů sekundárních radiolokátorů s ohledem na bezproblémový provoz, efektivní využití IC kódů s cílem zamezení rušení jednotlivých radarů mezi sebou.

Tato oblast úzce souvisí s naplňováním požadavků prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1207/2011, kterým se stanoví požadavky na výkonnost a interoperabilitu přehledu v jednotném evropském nebi, zejména pak s požadavky na ochranu spektra, definovanými v čl. 6, uvedeného nařízení. V roce 2020 bylo zaměstnanci OI ve spolupráci s AČR a průmyslovými podniky organizováno praktické provedení řízeného omezení provozu zdrojů vysílání na kmitočtu 1030 MHz a tím vynucení snížení zátěže palubních odpovídačů letadel v dosahu těchto vysílačů. Provedená kontrola prokázala, že nastavená administrativní opatření, zakotvená v provozních směrnících jednotlivých provozovatelů uvedených aktivních LPZ jsou funkční a dokážou účinně eliminovat případné přetížení spektra nad územím ČR, což bylo prokázáno využitím měřicího nástroje SIMON. V současnosti je v ČR provozně nasazen měřicí nástroj spravovaný EUROCONTROL, jehož využití bylo mimo ŘLP ČR, s.p., jako nejvýznamnějšímu poskytovateli LNS ve FIR Praha, umožněno i ÚCL.

V rámci preventivního posuzování zátěže v uvedeném spektru přetrvává jako negativum absence jakéhokoliv analytického nástroje pro preventivní modelování situací při zavádění nových aktivních prvků vysílajících na kmitočtu 1030 MHz, který by pracovníci OI mohli využívat pro podporu rozhodovacího procesu v oblasti povolování uvádění dalších aktivních prvků do provozního využívání.

Pro zajištění efektivního dohledu a posílení vynucovacích nástrojů pro plnění regulatorních požadavků v této oblasti byly v minulosti navrženy úpravy a změny v zákoně o civilním letectví, které navazovaly na požadavky již v minulosti uplatněné, ale tyto nebyly doposud realizovány.

Pokud se týká posuzování změn FS, toto je prováděno zaměstnanci obou oddělení v závislosti na převládajícím charakteru změny FS (provozní nebo technická). Od počátku roku 2020 byl dohled nad změnami FS realizován plně v souladu s požadavky prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373. Přechodu na aplikaci této regulace byla věnována zvýšená pozornost, spočívající v konzultacích prováděných pro větší skupiny i individuálně pro všechny dotčené poskytovatele ANS. Současně byla vydána nová směrnice pro tuto dozorovanou oblast, která má za cíl usnadnit implementaci nového evropského nařízení do praktických činností v řízení změn FS dozorovaných poskytovatelů služeb. Tato směrnice byla na základě praktických zkušeností v průběhu roku 2020 modifikována tak, aby mohla sloužit jako návod pro aplikaci evropských požadavků pro oblast zavádění změn FS a eliminaci rizik s touto činností souvisejících.

V průběhu roku 2020 bylo poskytovateli ANS oznámeno celkem 199 změn FS. Z nich bylo na základě stanovených kritérií 7 určeno k přezkumu argumentu bezpečnosti změny. Ostatní oznámené změny spadaly do kategorie změn, pro které se argument jejich bezpečnosti nepřezkoumává.

Vzhledem k tomu, že s novým evropským nařízením značně vzrostla agenda, související s evidencí a vyhodnocováním změn FS, bylo rozhodnuto o zavedení nástroje pro datové zpracování této agendy. Tento nástroj byl v závěru roku 2020 formou nákupu a doplnění modulu do stávajícího informačního systému ÚCL implementován na platformu ÚCL, kde byl na začátku roku 2021 provozně otestován ve zkušebním provozu a jeho výstupy budou paralelně porovnávány po dobu cca 6 měsíců s manuálně vedenou agendou.

Hodnocení změn FS v letech 2013 až 2020								
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hodnocených a schvalovaných změn	59	45	35	35	22	22	11	7

V rámci dozoru nad organizacemi, oprávněnými k provádění činností dle §17 zákona o civilním letectví, byla v roce 2020 zaměřena kontrolní činnost OI na včasné řešení nově podaných žádostí o oprávnění a dále na prověření plnění základních požadavků vyplývajících pro dotčené subjekty z nařízení EU 2018/1139. Pracovníci OI realizovali v tomto období kontrolní aktivity v administrativní oblasti, zaměřené do prokazování kvality a kvantity činností, realizovaných v rámci oprávnění. Uvedené kontrolní činnosti byly vzhledem k pandemickému stavu prováděny na základě doručených podkladů o realizaci oprávněných činností konkrétními subjekty.

Za období roku 2020 byl oprávněn jeden nový subjekt, a u dvou subjektů došlo ke změnám, které vyvolaly vydání nové verze oprávnění. Současně na konci sledovaného období bylo se dvěma subjekty zahájeno správní řízení k potvrzení schopností realizace oprávněných činností.

Pracovníci OI prováděli standardní dohled nad procesy výcviku a zkoušení inženýrsko-technických pracovníků (ATSEP). Jednotliví inspektoři se osobně účastnili provádění vybraných typových zkoušek u ŘLP ČR, s.p. Účast byla zaměřena, stejně jako v minulosti, zejména do oblastí, kde byla zaváděna nová technologie, nové postupy nebo tam kde byl evidován v rámci hlášení událostí zvýšený výskyt technických nedostatků v provozu LPZ.

V lednu 2020 byl plně aplikován a následně i zaměstnanci OI dozorováni u poskytovatelů ANS výcvikový proces, založený na plnění požadavků přílohy XIII PNK (EU) 2017/373. V této souvislosti byl zrušen dodatek O, leteckého předpisu L1, doposud v oblasti výcviku ATSEP aplikovaný. Z důvodu zachování kontinuity dozorování výcviku ATSEP, všichni poskytovatelé ANS v průběhu roku informovali v dostatečném předstihu kontaktní pracovníky OI o připravovaných typových zkouškách svých pracovníků ATSEP.

Dohled nad kvalifikací signalistů byl v roce 2020 prováděn u jednotlivých poskytovatelů této služby standardním způsobem, tj. přezkušováním teoretických a praktických znalostí nových uchazečů o kvalifikaci signalisty a administrativní kontrolou plnění podmínek u žádostí o prolongaci platnosti v minulosti vydaných osvědčení.

Za celý rok 2020 bylo realizováno vydání 21 nových osvědčení a 16 osvědčení bylo prolongováno. Počty nově vydaných oprávnění svědčí o tom, že u některých poskytovatelů této služby není fluktuace pracovníků v této oblasti stabilizována.

Spolupráce OI byla v rámci ÚCL zaměřena zejména do oblasti odborné podpory při posuzování zřizování ochranných pásem LPZ nebo naopak v případech penetrace již zřízených ochranných pásem jinými objekty. Dále byla poskytnuta podpora v oblastech aplikace nařízení Komise (ES) č. 29/2009 (CPDLC) a prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1207/2011 (ADS-B) do palubního vybavení.

Odbor letišť a leteckých staveb (OLS)

Ředitel odboru letišť a leteckých staveb

Ing. Lukáš Kolín

Odbor letišť a leteckých staveb plní v rámci Úřadu pro civilní letectví úkoly dozorového orgánu dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2018/1139 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a příslušného nařízení Komise (EU) č. 139/2014, kterým se stanoví požadavky a správní postupy týkající se letišť spadajících do působnosti příslušných nařízení (EU) a v souladu s Úmluvou o mezinárodním civilním letectví, resp. se zněním zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a současně speciálního stavebního úřadu v souladu s zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Odbor je dále rozčleněn na oddělení letišť a oddělení letecký stavební úřad. V roce 2020 bylo nutné se vypořádat s nastalou pandemickou situací při zajištění chodu odboru bez vlivu na veřejnost, což se ve spolupráci zaměstnanců odboru a i v kooperaci s provozovateli a příslušnými subjekty zdařilo.

Oddělení letišť (OL)

Vedoucí oddělení letišť

Ing. Petr Hokův

Oddělení letišť (OL) dozoruje činnosti, které jsou regulovány především částí čtvrtou (Letiště a letecké stavby) zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. U letišť podléhajících certifikaci EASA je dozor vykonáván v souladu s nařízením Komise (EU) č. 139/2014 a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1139 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví. V roce 2020 zůstalo jedno tabulkové místo inspektora letišť neobsazeno, což generovalo zvýšené nároky na personál oddělení. Neobsazené tabulkové místo bylo částečně kompenzováno dohodou o pracovní činnosti.

Prioritním úkolem celého oddělení bylo pokračování v dozorové a auditní činnosti, která byla zredukována vzhledem k pandemické situaci v ČR a z toho plynoucím omezením. Audit u veřejných mezinárodních letišť certifikovaných dle nařízení komise (EU) č. 139/2014 byl proveden se zaměřením na oblasti kontinuálního sledování shody, ochrany letiště a smluvních činností a koordinace s jinými organizacemi. Provozovateli letišť byl na základě nálezů z tohoto auditu zpracován plán nápravných opatření, který byl následně po konzultacích odsouhlasen a ze strany Úřadu schválen. Provozovatel letiště následně přistoupil k odstraňování zjištěných nálezů v rámci plánů nápravných opatření. Dále provozovatelé výše uvedených letišť pokračovali na odstraňování zjištěných nálezů dle plánů nápravných opatření po konzultacích s pracovníky OL z auditu systému řízení provozní bezpečnosti (SMS). Současně v návaznosti na nařízení Komise (EU) č. 73/2010 byly u všech IFR letišť stabilizovány rámcové dohody pro pořizovatele dat. V roce 2021 bude OL v oblasti kvality leteckých dat pokračovat s auditní činností na úrovni původců dat a současně se předpokládá schválení výchozích letištních dat v režimu ADQ.

Pracovníci OL prováděli konzultace s provozovateli dotčených letišť, na kterých byly diskutovány změny týkající se organizace, postupů a infrastruktury završené předáním na Úřad pro civilní letectví, které následně Úřad ve správním řízení posoudil a učinil následné kroky v souladu s platnou legislativou, tj. především vydání rozhodnutí o jednotlivých změnách na certifikovaných letištích. Certifikovanými letišti jsou v České republice letiště Brno/Tuřany, Karlovy Vary, Ostrava/Mošnov, Pardubice a Praha/Ruzyně. V roce 2021 bude tým oddělení letišť pokračovat v auditní a dozorové činnosti v souladu s přijatým auditním cyklem dle aktuální pandemické situace a s ohledem na plánovaný regulačním audit ze strany Evropské agentury pro bezpečnost civilního letectví.

Významnou oblastí činnosti oddělení letišť i nadále zůstává odborné posuzování investičních záměrů v ochranných pásmech letišť (zejména pak u letišť s mezinárodním provozem), a dále regulace výškových překážek s přesahem do leteckého provozu (větrné elektrárny, rekonstrukce vedení VN a VVN). Nedílnou součástí pracovních činností OL bylo i posuzování umístování výškové stavební mechanizace v ochranných pásmech leteckých staveb, které je zakončeno vydáním závazného stanoviska nebo rozhodnutím dle správního řádu. OL zpracovalo za rok 2020 v rámci plnění požadavků § 3 a § 89 zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, správní agendu v celkovém počtu 3 011 podaných žádostí. Za rok 2020 bylo zpracováno 112 správních řízení, což znamenalo stagnaci této agendy ve vztahu s rokem 2019 a proti očekávání na daný stav neměla vliv pandemická situace v ČR.

S ohledem na pandemickou situaci a personálnímu obsazení nebyly provedeny státní kontroly letišť v ČR v plně plánovaném rozsahu pro rok 2020; část těchto kontrol se převádí do roku 2021. V rámci státních kontrol se OL v roce 2020 zaměřilo na soulad provozní dokumentace se skutečným stavem letiště, aktualizaci ochranných pásem v souvislosti s plánovanou výstavbou v okolí letišť, stav překážek a součinnost provozovatelů letišť se složkami IZS v rámci letištního pohotovostního plánování. V roce 2021 bude kladen důraz na aktualizaci dokumentace na jednotlivých letištích a soulad rozsahu letištních pozemků publikovaný na internetových stránkách ÚCL se skutečným stavem letišť. Provozní stav letišť, zařazených ve VFR příručce, je stabilizovaný na přijatelné úrovni bezpečnosti.

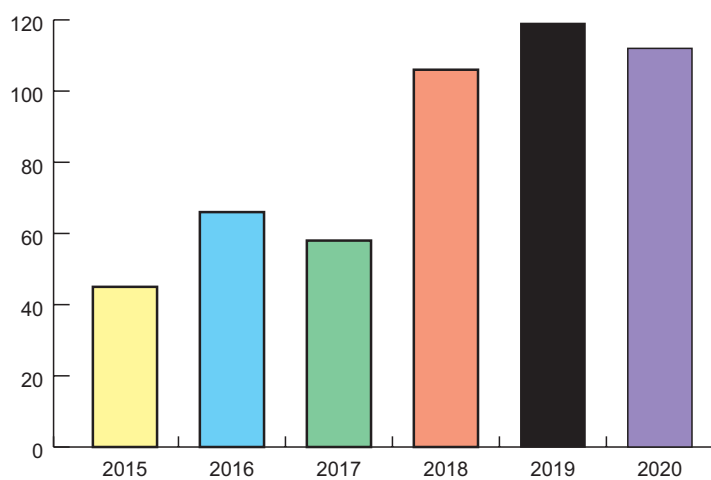
V roce 2020 byly uvedeny do provozu nové heliporty, základní na letišti v Liberci (VFR den/noc) a v nemocnici v Praze na Vinohradech (VFR den/noc). Dále byly prováděny konzultace v rámci ploch pro vzlety a přistání a jejich možné změny na heliport. Zároveň byla projednávána problematika změny Předpisu L14H především v oblasti vybavení hasebními systémy a příprava s provozovateli heliportů na nové požadavky tohoto předpisu. Kontrolní činnost byla v roce 2020 zaměřena na soulad dokumentace se skutečným stavem, dodržování předpisové základny týkající se provozní bezpečnosti, poskytování pohotovostní služby na jednotlivých heliportech a pokračování v prověřování vyhlášení ochranných pásem a z toho vycházející požadavek na jejich zpracování.

V průběhu roku 2020 bylo provedeno celkem 17 kontrol VFR letišť, 5 kontrol IFR letišť a 14 kontrol heliportů. Kontroly probíhaly průběžně v období provozní doby předemtných letišť, a to od 15. 4. do 15. 10. 2020, a heliportů, opět s ohledem na aktuální pandemickou situaci. Před každým uvedením do provozu leteckého pozemního zařízení sestávajícího ze světelného zabezpečovacího zařízení (SZZ) byly provedeny komplexní zkoušky spočívající v ověření funkčnosti samotného zařízení, jeho dálkového ovládání a monitorování výše uvedeného SZZ. Dále se OL potýká s přetrvávající problematikou týkající se nevyjasněných majetkových poměrů na jednotlivých letištích v ČR. Tato problematika i nadále není zcela právně stabilizována a promítá se do každodenních pracovních činností inspektorů oddělení letišť.

Zaměstnanci oddělení letišť i nadále zajišťují státní odborný dozor v oblasti leteckých staveb, vykonávají jejich územní ochranu, spolupracují s ostatními útvary Úřadu pro civilní letectví v rámci závazných stanovisek ke společné problematice a zajišťují vydávání Osvědčení typové způsobilosti OTZ na letecká pozemní zařízení (světelná zařízení a jejich součásti). V průběhu roku 2020 bylo oddělením letišť vedeno 63 správních řízení týkající se změn dle evropské legislativy, 30 správních řízení týkajících se činností v ochranných pásmech letišť, spočívajících v nasazení výškových mechanismů při stavebních činnostech a při konání neleteckých komerčních činností na letištích v ČR, 4 správní řízení o vydání POA a DTA heliportů a 15 správních řízení týkajících se vydávání Osvědčení typové způsobilosti na výše uvedená letecká pozemní zařízení.

Přehled činností oddělení za rok 2020	
Dotčený orgán státní správy (vyjádření k územním či stavebním řízením)	3011
Kontrolní a auditní činnost na letištích a heliportech	39
- z toho veřejná vnitrostátní letiště	14
- z toho neveřejná vnitrostátní letiště a heliporty	14
- z toho veřejná mezinárodní letiště	9
- z toho neveřejná mezinárodní letiště	2
Následné kontroly u závažných nálezů	-
Účast na místních šetřeních	15
- u leteckých staveb	11
- u neleteckých staveb	4
Správní řízení vedená dle LZ	112
- z toho Povolení provozovat letiště	-
- z toho Stanovení druhu letiště	-
- z toho Povolení provozovat heliport	2
- z toho Stanovení druhu heliportu	2
- z toho Stavby a činnosti v/mimo OP	30
- z toho Změny na osvědčených letištích	63
- z toho Osvědčení typové způsobilosti OTZ na LPZ	15
Zapojení zaměstnanců do odborných komisí v ČR	15
- RWY SAFETY	10
- APRON SAFETY	5

Počet správních řízení vedených dle Leteckého zákona

Oddělení Letecký stavební úřad (LSÚ)

Vedoucí oddělení Letecký stavební úřad

Ing. Jiří Kříž

Letecký stavební úřad (LSÚ) již tradičně úzce spolupracoval s oddělením letišť a oddělením interoperability, které jsou ve smyslu správního řádu dotčenými orgány a jejichž závazná stanoviska jsou podkladem pro rozhodnutí vydávaná LSÚ. Mezi nejvýznamnější činnosti LSÚ patřila správní řízení v oblasti vydávání stavebních povolení, změn, povolování staveb a kolaudačních rozhodnutí. Neméně významnou agendou byla pak příprava a publikace ochranných pásem s využitím institutu opatření obecné povahy dle správního řádu.

Přehled o jednotlivých řízeních je uveden v následující tabulce.

Přehled řízení LSÚ za rok 2020	
Počet přijatých podání	437
Vydaná rozhodnutí nebo souhlasy:	195
- z toho Stavební povolení	41
- z toho Změna stavby před jejím dokončením	15
- z toho Dodatečné povolení stavby	0
- z toho Souhlas s provedením ohlášené stavby	23
- z toho Souhlas se změnou užívání stavby / rozhodnutí o změně užívání	4/5
- z toho Předčasné užívání stavby	7
- z toho Zkušební provoz	11
- z toho Kolaudační souhlas	71
- z toho Kolaudační rozhodnutí	1
- z toho Souhlas s užíváním stavby	10
- z toho Souhlas s odstraněním stavby / rozhodnutí o odstranění stavby	1/3
- z toho Souhlas o využití pozemků	0
- z toho Rozhodnutí o prodloužení platnosti stavebního povolení	2
- z toho Zákaz užívání stavby	0
- z toho Předběžné opatření	0
- z toho Zamítnutí žádosti / zastavení řízení	1/0
Provedené kontrolní prohlídky staveb	114
Osvědčení o existenci stavby/ neexistenci stavby	3/0
Osvědčení o odstranění stavby	2
Opatření obecné povahy – zřízená OP leteckých staveb	18
Návrh opatření obecné povahy	25
OP pasport – územně analytické podklady	60
Vedená přestupková řízení	0

Odbor vnějších vztahů a speciálních činností (EXT)

Ředitel odboru vnějších vztahů a speciálních činností

Ing. Viktor Nath

Činnosti, které odbor dlouhodobě zajišťuje, je předpisová činnost, agenda státní správy v oblasti bezpilotních systémů, vedení dokumentačního střediska, které slouží nejen zaměstnancům Úřadu, ale i jiným subjektům státní správy i veřejnosti, a další přidělené činnosti spadající mimo konkrétní odpovědnosti jednotlivých samostatných sekcí ÚCL.

Předpisová činnost, do které spadá příprava návrhu leteckých předpisových publikovaných Ministerstvem dopravy, vedení konzultací a připomínkových řízení nad návrhy změn leteckých předpisů a případné konzultace nad výkladem ustanovení dokumentů EASA je z velké části zajišťována oddělením leteckých předpisů (OLP). Agenda regulace bezpilotních systémů pak představuje komplexní a mimořádně dynamicky se vyvíjející součást civilního letectví, která si dlouhodobě žádá výjimečné pozornosti regulačních orgánů států celého světa. Tuto činnost primárně zajišťuje oddělení UAS, nicméně například agenda povolení výjimek provozu bezpilotních systémů v hustě osídleném prostoru, tzv. HOP, je významnou měrou zajišťována ředitelem odboru.

Rok 2020 byl pro agendu bezpilotních systémů velkou výzvou z toho důvodu, že od 1. července byla plánována použitelnost nových ustanovení nařízení Komise (EU) 2019/947. Tento termín byl s ohledem na pandemii odložen na 31. prosinec 2020, nicméně s ohledem na nutnou přípravu online registrů provozovatelů a pilotů bezpilotních letadel byla příprava zavedení nových požadavků a současně udržení všech činností vydávaných povolení, které vyžadoval aktuální národní rámec, skutečnou výzvou. Je třeba zde zmínit, že dne 4. prosince byl v České republice bez technických problémů zahájen zkušební provoz tohoto online registru a ke dni 31. prosince 2020 bylo registrováno 13 898 provozovatelů a 13 648 pilotů.

Zaměstnanci odboru i v roce 2020 aktivně působili v národních i mezinárodních pracovních skupinách a orgánech, nicméně jejich jednání se účastnili prakticky pouze distanční formou. Další z činností odboru je pak podávání informací letecké veřejnosti prostřednictvím webových stránek ÚCL. Ty odbor využívá mj. standardně pro účely veřejných připomínkových řízení k návrhům předpisů.

Oddělení leteckých předpisů (OLP)

Vedoucí oddělení leteckých předpisů

Ing. Hana Škovroňová

Oddělení OLP bylo v roce 2020 postiženo dlouhodobým personálním výpadkem z důvodu nemoci a z důvodu personálních změn. I přes uvedené ve spolupráci s odbornými útvary v roce 2020 posoudilo 23 změn a 28 návrhů změn ICAO standardů a doporučených postupů (SARPs) a dokumentů (Doc). Formou novelizace příslušných leteckých předpisů řady L OLP zpracovalo celkem 24 schválených změn ICAO a 6 národních změn, které byly v průběhu roku 2020 uveřejněny nebo předány k uveřejnění na Ministerstvo dopravy.

Předpisová činnost EASA průběžně představuje pro oddělení OLP významnou část objemu překládané dokumentace a plánování zdrojů, jednak z pohledu malého časového prostoru pro přípravu českého znění kvůli rychlému nabývání účinnosti dokumentů v řádu dnů po uveřejnění. Obzvláště v roce 2020 pak byla prioritní oblastí zpracovávaných dokumentů oblast jednotné evropské regulace provozu bezpilotních systémů a spolupráce na přípravě výkladových a školících materiálů, které byly následně publikovány na webových stránkách ÚCL. Obecně pak můžeme říci, že předpisová činnost vycházející z dokumentace EASA odpovídá aktuálnímu rozšíření kompetencí EASA a pokrývá prakticky všechny oblasti civilního letectví. V roce 2020 reagovalo oddělení OLP na:

- 12 návrhů změn předpisů v rámci připomínkových řízení organizovaných EASA;
- 9 stanovisek EASA;
- 24 rozhodnutí výkonného ředitele EASA.

I s ohledem na výše uvedené informace o přípravě dokumentace pro oblast UAS probíhaly práce na zpracování a přípravě konsolidovaných znění právních předpisů EASA, EU a ČR. Tato činnost je dlouhodobě velice kladně hodnocena leteckou veřejností a slouží jako velmi praktický nástroj pro lepší orientaci v předpisech a příslušné dokumentaci.

Oddělení bezpilotních systémů (UAS)

Vedoucí oddělení bezpilotních systémů

Ing. Petr Plaček

Rok 2020 byl rokem intenzivního uplatňování národního regulačního rámce uvedeného do praxe v březnu 2012. Oddělení bezpilotních systémů zajišťovalo implementaci veškeré související agendy.

Kromě standardního postupu pro získání povolení k létání bezpilotních letadel a postupu pro získání souhlasu s provozováním leteckého veřejného vystoupení agendy mimořádného rozsahu představovalo i v roce 2020 vydávání povolení k létání bezpilotních letadel nad rámec standardních provozních omezení. Jednalo se zejména o využití možnosti provozu v hustě osídleném prostoru, možnosti provozu v zakázaných nebo omezených prostorech, v ochranných pásmech nebo ve zvláště chráněném území.

V roce 2020 oddělení vedle jiné agendy zpracovalo:

- **777** žádostí o vydání, změnu nebo prodloužení Povolení k létání bezpilotního letadla;
- **339** žádostí o Povolení k provozování leteckých prací;
- **12** žádostí o Povolení k provozování leteckých činností pro vlastní potřebu;
- **1219** žádostí o vydání jednorázového Povolení k létání bezpilotního letadla nad rámec standardních provozních omezení;

a vydalo:

- **825** Povolení k létání bezpilotního letadla;
- **343** Povolení k provozování leteckých prací;
- **12** Povolení k provozování leteckých činností pro vlastní potřebu;
- **1180** jednorázových Povolení k létání bezpilotního letadla nad rámec standardních provozních omezení;

V průběhu roku 2020 došlo k zavedení jednotného evropského regulačního rámce, který je použitelný od 31. prosince 2020. I další kroky a činnosti by měly probíhat v krocích a v termínech daných evropskými právními předpisy a v roce 2021 se předpokládá související úprava národních právních předpisů upravujících problematiku civilního letectví, zvláště zákona o civilním letectví. Oddělení UAS k tomuto připravilo výkladové a školicí materiály a i nadále bude pokračovat v přípravě podkladových materiálů, které budou následně využity například k podávání žádostí o oprávnění k provozu podle nových pravidel EU.

Prioritou pro nejbližší období tak i nadále zůstává především dokumentovaný vývoj agendy a získávání provozních zkušeností podle regulace (EU).

Oddělení provozovatelů (OPR)

Vedoucí oddělení provozovatelů

Ing. Jan Golář

Oddělení provozovatelů vydává v rámci správního řízení ve spolupráci se sekci technickou, sekci letovou a sekci správní a bezpečnostní následující typy povolení:

- osvědčení leteckého provozovatele – AOC, jejíž nedílnou součástí je provozní specifikace
- povolení leteckých prací – LPR
- deklaraci u provozu NCC
- deklaraci u provozu SPO
- deklaraci u provozu PCB
- licenci k provozování obchodní letecké dopravy - LI
- souhlas k poskytování odbavovacích služeb - ODS
- souhlas s pronájmy letadel – PRL
- schválení seznamu minimálního vybavení nebo jeho změny a schválení postupu pro prodloužení lhůty oprav – MEL a RIE
- povolení změn provozních specifikací u leteckých provozovatelů a dopravců za rok 2018 — celkem 193 úkonů.

Pokles letecké činnosti zejména v první polovině roku 2020 v souvislosti s pandemií Covid-19 byl patrný také na nižším počtu žádostí, které oddělení oproti roku 2019 vyřizovalo. Oddělení provozovatelů v roce 2020 posoudilo celkem 4 žádosti o vydání osvědčení leteckého provozovatele (AOC) a vydalo 1 AOC. Dále posoudilo a provedlo 98 změn AOC a provozních specifikací, schválilo 4 žádosti o nájem letadel a informací o pronájmu v obchodní letecké dopravě a schválilo celkem 54 MEL nebo změny MEL.

V roce 2020 docházelo za účasti oddělení provozovatelů a sekce letové ke sjednocení národní a evropské legislativy. V oblasti Deklarací NCC, SPO a CPB bylo provedeno celkem 76 schválení nebo jejich změn. U národní legislativy §74 leteckého zákona bylo provedeno 8 správních úkonů ke změnám PS případně k prodloužením uvedených povolení.

Oddělení provozovatelů má také na starosti poskytovatele odbavovacích služeb. V rámci této agendy uděluje souhlasy k službám zahrnujícím odbavení letadel, manipulaci s leteckými pohonnými hmotami, zásobování letadel potravinami a nápoji či poskytování předletové přípravy a monitorování letů. Ve většině správních řízení, které oddělení provozovatelů v roce 2020 vedlo s poskytovateli odbavovacích služeb, se jednalo o posouzení žádostí k prodloužení či změnám udělených souhlasů. V uplynulém roce mohlo oddělení provozovatelů přivítat také dva nové subjekty, které začaly poskytovat své služby v rámci odbavovacího procesu. K výše uvedené agendě bylo v roce 2020 vedeno celkem 21 správních řízení.

Díky osobnímu nasazení zaměstnanců oddělení provozovatelů bylo možné zajistit hladký průběh při vyřizování výše uvedené agendy i v nelehké „covidové“ době. Obětavý přístup oddělení byl nejednou vysoce pozitivně kvitován a oceňován ze strany žadatelů.

Pracovníci OPR se dále podílí na spolupráci při zpracovávání a vedení správní agendy vztahující se k bezpilotním letadlům a modelům letadel. Jedná se zejména o činnost a správní agendu v rámci sankčních řízení. Za rok 2020 bylo vedeno 19 sankčních řízení. Součástí této agendy je také komunikace s Policií ČR, správa zabavených dronů a agenda související s jejich navrácením.

Součástí OPR je i pozice prošetřovatele. Prošetřovatel přijímá a prošetřuje oznámení ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu. V rámci své činnosti zpracovává a předkládá ke schválení Zprávu Úřadu pro civilní letectví o činnosti související s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním poměru.

Úřad pro civilní letectví

K letišti 1149/23	tel.: 225 421 111	e-mail: podatelna@caa.cz
160 08 Praha 6	fax: 220 561 823	www.caa.cz